

Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda

OM azonosító: 203353

Cím: 2141 Csömör, Kacsóh Pongrác u. 6.

Tel.: 06-28/543-950; 06-28/543-951

e-mail cím: rozsakert@lutheran.hu

**Csömöri Rózsakert
Evangélikus Óvoda
Pedagógiai Programja**

Keresztény hit- és környezettudatos életre nevelés

Csömör, 2025.

Verzió: 2.

Készült: 2025. június 19.

Hatálya: 2025.09.01.

Iktatószám: 248/2025.

Készítette: a Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda nevelőtestülete

Elfogadta: a Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda nevelőtestülete

Jóváhagyta: Magyarországi Evangélikus Egyház, mint fenntartó

Tartalom

2 . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ . ■ .

10.5.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények.....	33
10.5.6. Az óvoda egyéb kapcsolatai	33
11. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGKERETE	35
11.1. JELES ÉS KIEMELT NAPOK, EGYHÁZI ÜNNEPEK	35
11.1.1. Az óvodában ünnepelhető jeles és kiemelt napok, valamint az egyházi ünnepek időrendi sorrendben	35
12. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGFORMÁI, AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI, A FEJLŐDÉS JELLEMZŐI ÓVODÁSKOR VÉGÉRE	41
12.1. JÁTÉK	41
12.1.1. A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.....	41
12.1.2. A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása a gyermekek egyéni sajátosságaihoz igazodva	42
12.1.3. A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játéksituációkban	43
12.1.4. Az óvodapedagógus játéksegítő, játékirányító módszereinek alkalmazása.....	43
12.1.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	44
12.1.6. Játékba integrált, tevékenységekben megvalósuló tanulás	44
12.1.7. A szervezett tanulás formái	45
12.1.8. A szervezett tanulás munkaformái.....	45
12.1.9. A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek.....	45
12. 2. VERSELÉS, MESÉLÉS.....	46
12.2.1.A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése	47
12.2.2. A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása.....	47
12.2.3. A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versek, mesék, dramatikus játékok segítségével	48
12.2.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	48
12. 3. ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC.....	49
12.3.1. A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása	49
12.3.2. A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása.....	50
12.3.3. A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.....	51

12.3.4. A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal	51
12.3.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	51
12. 4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA	52
12.4.1. A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése	52
12.4.2. A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó-alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése.....	52
12.4.3. A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása.....	53
12.4.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén.....	53
12. 5. MINDENNAPOS MOZGÁS.....	54
12.5.1. A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása	54
12.5.2. A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében.....	54
12.5.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	55
12. 6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	56
12.6.1. Az óvodás korú gyermekek számára érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése, megszerettetése és megvédése érdekében	56
12.6.2. A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése.....	57
12.6.3. A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és ismeretszerzés során	57
12.6.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	57
12. 7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK.....	59
12.7.1. A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása	59
12.7.2. A munkaeszközök használatának megtanítása	59
12.7.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	59
12. 8. BIBLIAISMERET, HITAN, „CSENDES PECEK”	60
12.8.1. Az óvodáskorban tervezhető módszerek a kereszténynevelés elősegítésére.....	60
12.8.2. A különböző szervezeti formák megteremtése a kereszténynevelés során.....	60

12.8.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	61
12. 9. NÉMET NEMZETISÉGI NEVELÉS	62
12.9.1. A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése.....	62
12.9.2. A nemzetiségi óvodai nevelés formái	62
12.9.3. A program tevékenységkerete	63
12.9.4. A program tevékenységformái	63
12.9.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére	63
13. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEINK, AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEINK ÉS A GYERMEKVÉDELMI MUNKA AZ ÓVODÁBAN	64
13. 1. ÁLTALÁNOS FELADATAINK.....	64
13. 2. AZ ÓVODAI GYERMEKVÉDELMI FELELŐS MUNKÁJA.....	65
13. 3. AZ IGAZGATÓ FELADATAI.....	66
13. 4. SPECIÁLIS GYERMEKVÉDELMI FELADATOK	66
13. 5. PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	66
14. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK EGYÉNI FEJLESZTÉSE, FEJLŐDÉSÜK ELŐSEGÍTÉSE.....	67
14. 1. KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEK	67
14.1.1. Sajátos nevelési igényű gyermek.....	67
14.1.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek	68
14.1.3. A kiemelten tehetséges gyermek.....	69
14. 2. HÁTRÁNYOS ÉS HALMOZOTTAN HÁTRÁNYOS GYERMEK.....	69
14 3. TARTÓS GYÓGYKEZELÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEK	70
15. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK	71
23. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK.....	72
A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE	73
FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM	74

1. AZ ÓVODA JOGI STÁTUSZA, ADATAI

Az óvoda neve:

- Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda

Az óvoda címe, telefonszáma:

- 2141 Csömör, Kacsóh Pongrácz u. 6.

06-28/543-950; 06-28/543-951

Az intézmény működési területe:

- elsődlegesen Csömör és a környező települések

Az intézmény típusa:

- köznevelési intézmény, óvoda

Az intézmény, vallási, világnézeti tekintetben elkötelezett intézményként működik.

Az intézmény:

- OM azonosító: 203353
- Törzsszám: 994521

Az óvoda alapító okiratának száma: 63/1/2018. (V.9.)

Alaptevékenysége:

Ellátott alaptevékenységek kormányzati funkciók szerint:

0911 Óvodai nevelés

091110 Óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai

091120 Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének, ellátásának szakmai feladatai
Az intézmény alapfeladatában elláthatja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan nevelhető beszéd fogyatékos, érzékszervi fogyatékos - ezen belül nagyothalló, egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő, valamint mozgásszervi, testi fogyatékos –

091130	ezen belül járóképes, vagy kevés segédeszközzel közlekedő mozgáskorlátozott, akadálymentesítést nem igénylő gyermekek nevelését.
091140	Nemzetiségi óvodai nevelés, ellátás szakmai feladatai
096015	Óvodai nevelés, ellátás működtetési feladatai
074011	Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben
086020	Munkahelyi étkeztetés köznevelés intézményben
107080	Foglalkozás-egészségügyi alapellátás
	Helyi, térségi közösségi tér biztosítása, működtetése
	Esélyegyenlőség elősegítését célzó tevékenységek és programok

Gazdálkodással összefüggő jogosítványok

Az intézmény gazdálkodási besorolása: Önállóan működő és gazdálkodó intézmény

Intézmény jogállása: Önálló jogi személyként működő egyházi fenntartású köznevelési intézmény (Ehtv. 12. § (1) bekezdés szerinti belső egyházi jogi személy), amely fenntartójától elkülönült költségvetéssel rendelkezik.

Felvehető maximális gyermekszám: 120 fő

Intézmény felügyelete, felügyeleti szerve: Magyarországi Evangélikus Egyház (1085 Budapest, Üllői út 24.)

A Magyarországi Evangélikus Egyház az intézmény feletti szakmai, törvényességi és gazdasági felügyeletet az egyházi törvényben meghatározottak szerint látja el.

Az óvodai csoportok száma:

- 5 csoport (Méhecske, Pillangó, Katica, Maci, Csibe)

2. KÖSZÖNTŐ

Szeretettel köszöntjük kedves Olvasóinkat, akik valamely okból kezükben tartják programunkat. Vagy azért, mert gyermekük a mi óvodánkba jár, vagy azért, mert szeretnék, ha ebbe az óvodába járna, vagy egyszerűen csak érdeklődnek az óvodában folyó nevelőmunka iránt.

3. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne tiltsátok el tőlem őket, mert ilyeneké az Isten országa.” (Mk 10,14)

Az óvodai nevelés országos alapprogramja útmutató a munkánkhoz, amelyet kiegészítünk a keresztény neveléssel és a környezet tudatos magatartás kialakításával.

Pedagógiai programunk célja, útmutatást adni a gyermekek sokoldalú testi, lelki fejlesztéséhez, amelyet változatos tevékenységi formák alkalmazásával, a keresztény és környezeti nevelés értékeinek beépítésével kívánunk elérni. A gyermeket Isten ránk bízott ajándékának tekintjük. Célunk azokat az értékeket elültetni gyermekeinkben, amelyek a keresztény embert jellemezik (hit, szeretet, alázatosság, becsületesség stb.). Az óvodáskor a legfogékonyabb időszak, ezért arra neveljük a gyermekeket, hogy embertársaikat tisztelő, szülőföldjüket szerető, becsületes emberré váljanak. Továbbá célunk a teremtett világ és a természet megszerettetése, a természetvédelemmel való ismerkedés, az egészséges életmódra nevelés.

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodánknak kiegészítő szerepe van. Óvodánk minden tagja az evangélikus egyház segítségével a gyermekeket a keresztény értékrend alapján családi légkörben a szülőkkel együtt nevelje. Az ökumenikus szemlélet jegyében a gyermekek felvételénél nyitottak vagyunk más felekezetű családok, gyermekek felé is.

4. JÖVŐKÉP

“Minden óvodánkba járt/járó gyermeket Jézus szeretet parancsa vezérel. A gyermekeknek családi, szeretetteljes légkört biztosítunk, amely biztosítja, hogy az óvodánkba járó gyermekek kiegyensúlyozott, szeretetteljes, segítőkész, nyitott, Istenfélő felnőtteké válhassanak. Minden munkatársunk ezeknek az értékeknek a mentén végzi a munkáját intézményünkben.”¹

¹ Trajtlerné Erdélyi Csilla, Stratégiai tervezés 2024.02.14.

5. PEDAGÓGIAI-TEOLÓGIAI ALAPVETÉS

AZ EVANGÉLIKUS ÓVODA TEOLÓGIAI-PEDAGÓGIAI ALAPVETÉSE

„A Magyarországi Evangélikus Egyházban elköteleztettek vagyunk az oktatási-nevelési küldetésünket szolgáló óvodák fenntartásában és működtetésében. Óvodánkban arra törekszünk, hogy Krisztus személyén tájékozódó Isten-hitünk vezéreljen minket, melynek evangélikus jellegéhez ragaszkodunk. Ennek szellemében az evangélikus óvoda legfontosabb egyedi alapjai a következők.

Az evangélikus óvodában a legfőbb érték az ember, aki Isten teremtménye, kegyelemre szoruló és Krisztusban megmentett egyéniség.

Az evangélikus óvodában követjük Krisztus végtelenül elfogadó magatartását, melyben azt mondja: *Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne akadályozzátok őket, mert ilyeneké az Isten országa.* (Lk 18,16) Az egyén iránti elköteleződésben látjuk a személyiség kibontakoztatásának kulcsát.

Ezért óvodánk arra törekszik, hogy a családokkal való együtt munkálkodásban, valamint a gyermekekkel való bensőséges együttlét révén megismerje és elfogadja a gyermekek teljes személyiségét, egyénileg megjelenő képességeinek, korának adottságait szem előtt tartva segítse testi, szellemi és lelki fejlődését. Figyelünk arra, hogy a nevelés minden résztvevője megfelelő biztatást és bátorítást kaphasson feladata értelmezéséhez és áldozatos betöltéséhez.

Jézus tanításának és életpéldájának értelmében az evangélikus óvoda szándéka személyes emberi kapcsolatok kialakítása. Nem kíván elszigetelődni nehéz helyzetektől sem. Életfolytatásában – természetesen a törvényesség megtartásával - nem a külső szabályok elsődlegesek, hanem az Isten-közeli, személyes döntések. Ezt csakis a Jézus Krisztusban való bizalmi közösségben tudja elképzelni. Munkájában ezt az egész életre szilárd bázist adó bizalmi közösséget igyekszik felébreszteni gyermekekben és családjaikban egyaránt.

Ezért óvodánk olyan egyéni és közösségi élményeket kínál, amely esélyt ad a személyiség kibontakoztatására, a hit megszületésére, a családok számára pedig a keresztyén közösségben hordozott közös felelősség megélésére. Tapintatot, védelmet, személyességet nyújtunk. Mindenkit saját érési folyamatában látunk. Hitoktatóink, intézményi lelkészeink, óvodapedagógusaink nem hatalmi helyzetből, hanem esendő, személyes példaadással segítik ezt.

Az evangélikus óvoda a Bibliát alapnak tekinti, mert benne – a múlt- és jelenkor személyes és közösségi tanúságtevői révén – rajzolódik ki Krisztus személye, akin keresztül Isten személyes jelenlétével találkozunk. Emiatt központi kérdésnek tartja az Írással való elmélyült, személyes, bölcs és tudós kapcsolatot, melynek részben megismertetését, főképpen pedig tartalmának természetes megélését tartja szem előtt.

Ezért óvodánk segíti az óvodásokat koruknak megfelelő módon a Biblia helyes megértésében. Óvodapedagógusai pedig készek Krisztusra mutató forrásként forgatni, melyen keresztül Isten akaratát keresik.

Az evangélikus óvoda Krisztus lelkületével működő gyülekezetté kíván formálódni. A benne alakuló közösség – szülők, óvodapedagógusok, gyermekek - arra hívtak, hogy

Krisztus tanítványaivá, Isten népévé váljanak. Készek legyenek szeretetben elfogadni a sokféle gondolkodást, irgalmas szeretettel vegyenek részt egymás életében, vállalják a világban való jelenlétet, legyenek készek bűnöket megbocsátani, és járja át őket a jó cselekvésének természetes vágya.

Ezért óvodánk nevelőmunkájának középpontjában nem a jótettek halmozása, tudásbéli teljesítmények vagy a jó magaviselet áll. Teljesítményeiktől független szeretettel fogadunk el mindenkit. Nagy gondot fordítunk a sokféleség elfogadására. Nyitottak vagyunk a gazdasági, vallási, népi hovatartozás szerinti, nemi orientáció által meghatározott, vagy egyéb különbségek elfogadására, és ezekhez toleránsan közeledünk.”²

6. PROGRAMUNK ALAPELVEI, ÉRTÉKEI

Szeretetteljes, biztonságérzetet adó, érzelem-gazdag óvoda megteremtése, ahol a gyermekközpontság úgy jelenik meg, hogy tartást, önállóságot, s ebből az önállóságból fakadó egészséges öntudatot, kibontakozási, önmegvalósítási lehetőséget ad a gyermeknek.

A keresztény értékrend (Isten tisztelete, igazlelkűség, felebaráti szeretet, lelkiismeretesség, hűség, önzetlenség, jó-rossz közötti különbségtétel, empátia, együttérzés, tolerancia, önfegyelem, szerénység, megbocsájtás, becsületesség) beépül a gyermekek magatartásába, kialakul a gyermekek személyiségében a hit csírája.

Pedagógiai tevékenységrendszerünk és tárgyi környezetünk pedig segíti a gyermekek környezettudatos magatartásának kialakítását, a teremtett világ megbecsülését.

6.1. KIINDULÁSI PONTJAINK

- Minden gyermek a saját képességrendszerének figyelembe vételével nevelhető, fejleszthető.
- Az óvadás gyermek tapasztalatait, érzelmeit, vágyait tevékenységein keresztül fejezi ki, ezért a gyermeki tevékenységnek a teljes nevelési időben érvényesülnie kell.
- A gyermeket nevelik, fejlesztik a társkapcsolataik, az óvoda összes dolgozója, ezért a felnőttek tetteikkel sugározzák a feltétel nélküli szeretetet, ebben a szellemben: *„Engedjétek hozzám a gyermeket és ne tiltsátok el tőlem, mert ilyeneké az Isten országa.”*
- Minden gyermek ismerje és tudja meg testi, lelki, szellemi értékeit, de azt is érzékelje, hogy mik a hiányosságai. Ezt fogja fel természetesen, minden lelki feszültség nélkül.
- A gyermekben ismerje meg a teremtett világ értékeit és tudatosuljon benne annak megőrzésének fontossága.
„Az ember a természet része, nem ura.”

² Evangélikus Óvodák teológiai- pedagógiai alapvetése

6.2. KERESZTÉNY GYERMEKKÉPÜNK

“Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, önmagához képest fejlődjön, és meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.”³ Hisszük, hogy minden gyermek vonzódik az élményekhez, a meséhez, zenéhez, a természethez és az alkotó tevékenységekhez. Ha spontán és tudatos nevelő hatásokra mindezt az óvodában megkapja, akkor az önállóvá és kiegyensúlyozottá válik. Elsődleges célunk az emberi személyiség teljes kibontakoztatása, amely során biztosítjuk az óvodás gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődését az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével, valamint a hátrányok csökkentését. A gyermeki személyiséget úgy alakítjuk a keresztényi tanítás és környezettudatos szemlélet segítségével, hogy az iskolába lépés idejére nyitott, érdeklődő, önálló, természetszerető és -védő, tiszteltudó, segítőkész, keresztény értékrenddel bíró egyén váljék belőle. A gyermek fejlődő személyisége nagymértékben függ az őt körülvevő környezet hatásaitól. A gyermek teljes értékű ember, ki testből, lélekből, szellemből áll, ezért testi és szellemi táplálékra egyaránt szüksége van. „*Nemcsak kenyérrel él az ember, hanem igével*” (Mt 4,4.) Nevelésünkkel értékeket szeretnénk közvetíteni, szilárd értékeket, amelyeknek mércéje a Biblia. Célunk, hogy nevelésünk során minden gyermeki személyiséget a szeretet parancsa vezéreljen. “*Szeresd felebarátodat, mint saját magadat!*” (Mk 12,31). Segítenünk kell a gyermeket a szeretet gyakorlásában. Nevelésünkkel Isten igéjének igazságait szeretnénk oly módon közvetíteni, hogy felkeltsük a gyermek érdeklődését, hogy még többet akarjon megtudni belőle. Fontos számunkra a környezet megismertetése és a környezet tudatos szemlélet és környezet tudatos magatartás kialakítása.

6.3. ALAPVETŐ CÉLJAINK

- Az óvodások nyugodt, élmény-gazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése a magasabb rendű érzelmek kibontakoztatásával, valamint az értékorientált közösségi neveléssel, az életkori és egyéni sajátosságokat szem előtt tartva.
- Sokoldalú képességfejlesztés segítségével a gyermeki személyiség fejlődésének biztosítása, elősegítése.
- A gyermekek és a természet közötti erős érzelmi kötődés kialakítása.
- A Biblia tanítása alapján ismerjék meg a Teremtő Isten csodálatos műveit, amelyek igazán értékes emberré, személyiséggé formálják őket.
- Imádságokon, bibliai történeteken, ünnepeken keresztül bensőséges légkört, megfelelő érzelmi biztonságot biztosítsunk számukra.

³ ONOAP Gyermekkép <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor>

- Igei útmutatásokkal irányítsuk, vezessük a gyermekeket.
- Evangélikus hagyományok ápolása.
- Más keresztény felekezet tanításainak tiszteletben tartása.

7. GYERMEKÉP, ÓVODAKÉP

7.1. GYERMEKKÉPÜNK

Az óvodai nevelés a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Pedagógiai tevékenységrendszerünk, személyi és tárgyi, valamint pedagógiai környezetünk teljes mértékben biztosítja a gyermekek fejlődésének és nevelésének feltételeit. Az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodunk a gyermeki szükségletek kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó, derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről; a testi, a szociális és értelmi képességek egyéni és életkorspecifikus alakításáról. Egyházi óvodaként intézményünk teljes szellemisége biztosítja a hit megélésének lehetőségét a nevelési és tanulási folyamatokban. A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítjuk az önazonosság megőrzését, a nemzeti identitás erősítését, a nemzetiségi hagyományok átörökítését, a nemzetiségi gyermekek nyelvi nevelését és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. A hazájukat elhagyni kényszerülő családok gyermekeinek óvodai nevelésében szükség szerint biztosítjuk az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

A gyermekekre, úgy tekintünk, mint Isten ajándékára. Az evangélikus óvoda az evangélikus köznevelési rendszer kezdő láncszeme. Azok a családok, akik gyermekeiket vallási és világnézeti meggyőződésük alapján keresztény értékek mentén, hitben kívánják nevelni, erre lehetőséget kapnak az óvodai nevelés során is. A keresztény értékek alapján a gyermekeket türelemre, toleranciára neveljük. A fenntarthatóságra törekedve óvodásainkat környezettudatosabb magatartásra is ösztönözzük. Így felnőtt korukra boldog, megelégedett emberek lehetnek, akiknek embertársaikhoz való viszonyát az együttérző, megértő, segítőkész, toleráns emberi érzés jellemzi, valamint környezetükért felelősséget vállaló emberekké válnak.

Az óvodánk egyik célja a hitre való készség megalapozása, a család-óvoda-gyülekezet kapcsolatrendszer kiépítése, erősítése (empátia, bizalom, segítőkészség), valamint, hogy tevékenységeink során vallásos élményeket nyújtsunk gyermekeinknek.

7.2. AZ ÓVODA FUNKCIÓJA

Az óvodai nevelés országos alapprogramja a következőképpen határozza meg az óvodaképet és funkcióját: „Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda funkciói: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció. A

állandóan mozogni, tevékenykedni. Az óvodapedagógusok, a hitoktatók kreativitása, a változó helyzetekhez való alkalmazkodása lehetővé teszi, hogy a gyermekek számára élményt jelentsen egy-egy bibliaismereti–hittan foglalkozás. Tudatában kell lennünk annak, hogy a gyerekek között végzett szolgálattal életre szólóan befolyásolhatjuk a kicsik istenképét, a vallásos ismeretek átadásával pedig megalapozhatjuk keresztény életük alakulását.

Az óvodai kereszténynevelés arra irányul, hogy a gyermek lelki fejlődését, az értékrend átalakulását elősegítse. Fejlődik az egész személyiség: az értelem, a beszéd, az erkölcsi ítélet, a közösségi magatartás. A nevelés számára nem könnyű feladat a gyermekekkel megkísérelni a legelső lépéseket megtenni a hit útján. A legtökéletesebb magvetés az, ha a legfogékonyabb időszakban, olyan környezetet biztosítunk gyermekeink számára, hogy a gyermeki lélek istenhite, a még alig megszilárdult lelkiismeret, belülről jövő igénnyé, igazi felnőtt hitté váljon. Az óvodai élet folyamán feladatunk a mindennapi érzékelhető valóságból felhívni gyermekeink figyelmét a jóra, az ige üzenetével. Feladatunk, hogy a valóság megismerésében a gyermekek ébredjenek rá az isteni gondoskodás állandó jelenlétére. Óvodapedagógusaink munkájuk során törekednek felébreszteni a gyermekekben az érdeklődést a Biblia tanítása iránt.

Jézus törvényei szerint élni, azt jelenti, hogy szeressük egymást *“Szeresd felebarátodat, mint magadat.” (Mk 12,31)*. Óvodánkban az egész napot áthatja a keresztény szellemiség, jelen van az óvoda mindennapi életében, annak nevelési- és tanulási folyamatában. A keresztény nevelőmunka átfogja az óvodás gyermek személyiségének egészét, kiterjed az érzelmi, értelmi, közösségi, valamint a testi fejlesztés területére. A keresztény nevelés olyan feltételek között zajlik, amely figyelembe veszi az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságait, utat enged a játékoságnak, a játszva tanulásnak, az egyéni bánásmódnak.

Keresztény nevelésünket jellemzi az előítéletektől mentesség, a gyermekközpontú világlátás, a biblikus látásmód. Megpróbáljuk elérni, hogy fokozatosan alakuljon ki a gyermekekben a figyelem, az önfegyelem iránti igény. E tulajdonságok kialakításban nagy segítséget nyújt az óvodapedagógusoknak a türelem és a szeretet. Az óvodai éveknek nagy jelentősége van a személyiség fejlődésében. A mindennapi élet során a tevékenységeket úgy kapcsoljuk be a keresztény nevelés rendszerébe, hogy azok tárgyi önállósága megmaradjon. Munkánk során arra törekszünk, hogy gyermekeink megismerjék a bibliai történeteket, Jézus Krisztust, és segítsük őket eljuttatni a benne való hitre.

7.5. A KERESZTÉNY NEVELÉS GYAKORLATI MEGVALÓSÍTÁSA, KERESZTÉNY NEVELÉSÜNK CÉLJAI

Valljuk, hogy a gyermek Isten ajándéka. *„Bizony az Úr ajándéka a gyermek...” (Zsolt 127,3)*

A nevelői munka megtervezésekor figyelembe vesszük, és isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakoztatását tűzzük ki célul. Célunk a megfelelő érzelmi biztonság, bensőséges légkör kialakítása imádságokon, bibliai történeteken, az egyházi ünnepeken keresztül. A gyermeki bizalom kiépítése a Jézushoz vezető úton az óvodapedagógus, az

óvoda többi alkalmazottja, a hitoktató, a lelkész személyén keresztül valósulhat meg. A gyermekek keresztény nevelésén keresztül segítjük harmonikus lelki fejlődésüket. Az élő ige iránti fogékonyságra, a hitre nyitottságra neveljük a ránk bízott gyermekeket. Fontosnak tartjuk az előítéletektől mentes, elfogadó testvéri szeretet kialakítását. A gyermekeket hozzásegítjük az életkoruknak megfelelő döntésekhez. Tudatos, hívő gyülekezeti tagokká válás megalapozását is feladatunkká tűzzük ki. Ápoljuk az evangélikus hagyományokat, tiszteletben tartjuk a többi keresztény felekezet létét és a tanításbeli különbségeiket.

7.6. FELADATAINK

- A kereszténytanítás terjedjen ki az érzelmi, értelmi, testi, valamint közösségi területre, és a keresztényi nevelőmunka fogja át az óvodás gyermek egész személyiségét.
- A gyermeki rácsodálkozás, felismerés, érdeklődés felkeltése Isten tetteire, munkájára.
- Keresztény erkölcsi tartalmakat, magatartásformákat alapozzuk meg.
- A hittan foglalkozások tartalma és felépítése illeszkedjen a gyermekek alapvető tevékenységi formáihoz.
- A tevékenységek hangulata éreztesse meg a gyermekekkel Isten jelenlétét, közelségét.
- Az énekek szolgálják az esztétikai élmények erősítését és a bibliai tanítás elmélyítését.
- A bibliai történetekkel, az imádsággal és az ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével teremtsük meg a megfelelő érzelmi biztonságot, a pozitív lelki élményeket a gyermekek számára.
- Isten ígétén keresztül, érzelmi szinten ismertessük meg a keresztény hitet és neveljük a gyermekeket a szeretet örömére, derűjére.
- Az asztali áldás és egyéb imádságok elmondását alakítsuk igénnyé.
- Pozitív viszony kialakítására neveljük őket saját magukkal, a természeti és tárgyi környezettel, társaikkal, felnőttekkel és a Teremtővel szemben.
- Társaik és a felnőttek, különösen szüleik és nevelőik tiszteletére neveljük gyermekeinket, valamint az elesetteket, időseket tiszteletére és megsegítésére.
- A teremtett világ megóvására tanítjuk óvodásainkat.

7.7. KERESZTÉNY NEVELÉS HELYE AZ ÓVODAI NEVELÉS RENDSZERÉBEN

A gyermek elsősorban Istené. Az egyháznak tehát feladata az Istentől kapott gyermekekről való felelősségteljes gondoskodás. Az óvodás gyermekek keresztény nevelése kötelességünk, ezért az óvodai keresztény nevelést az óvodai nevelés alapvető keretei közé illesztjük. Ezt a munkát olyan feltételek között kell végeznünk, amely figyelembe veszi a gyermekek életkori sajátosságait, hangsúlyt fektetve a játékosságra és az egyéni bánásmódra.

7.7.1. A megvalósulás folyamata, a feltételek megteremtése

Elsősorban a szülő felelős a gyermeke lelki neveléséért, fejlődéséért. Az alapot otthonról kapja. Ezért fontos a szoros együttműködés a családdal. A 3-7 éves gyermek érzelmi beállítódása miatt a hozzá közel álló felnőttek véleményét fogadja el. Az előttük álló példa,

Az óvodai keresztény nevelés elsődleges megjelenése az óvoda dolgozóinak személyes példája. Ezen keresztül a gyermekek tapasztalatokat szereznek a keresztény világszemlélet alapjairól (hit, Istenhez való kötődés, feltétel nélküli szeretet, elfogadás, öröm, hála, megbánás, megbocsátás, engedelmisség, segítőkészség, együttérzés, jóság, figyelmesség, szelídség stb.). A gyermek és a felnőtt közötti szeretetteljes kapcsolat az alapja a szociális viselkedési minták átvételének, a normák, szabályok és értékek elfogadásának, a konfliktushelyzetek megoldásának.

A bibliaismeret-hittan keretében a gyermekek bibliai és evangéliumi történetek sokszínű és gyermekközpontú feldolgozásával megismerkednek Jézus Krisztus életével, bibliai igazságokkal, megismerik az imádság jelentőségét és erejét. A gyermek megérezhetik, hogy az Úr Jézus ma is és minden nap velük van, rájuk figyel, szól hozzájuk.

Isten ajándékának tekintjük a gyermeket és adottságait, valamint azt a lehetőséget, hogy a családdal együtt az Ő munkatársai lehetünk a reánk bízott gyerekek formálásában, a bennük rejlő képességek, lehetőségek kibontakoztatásában. Feladatunknak érezzük, hogy tudják, hogy ezt a világot Isten teremtetten, minket is Ő alkotott, ezért hálával fordulunk felé. Fontosnak tartjuk, hogy a mindennapokban megjelenjenek a tevékeny szeretet megnyilvánulásai és tisztelettel forduljanak mások felé. Nyitottak legyenek a gyülekezeti alkalmakra, a keresztyén ünnepeinken való részvételre.

• ■ • ■ • ■ • ■ • ■ • ■ • ■ • ■ • ■ • ■ • ■ • 17 •

Naponta rövid elcsendesedéssel, imádsággal, énekkel, beszélgetéssel kezdjük a napot. Hetente egy-egy alkalom a hitoktató bibliaismeret, illetve a lelkészünk áhítatot tart a gyermekek részére. Évente több alkalommal a templomban istentiszteleten veszünk részt gyermekekkel és családjaikkal. Egy-egy nagy ünnepen is jelen vagyunk a gyülekezet életében.

7.7.2. A keresztyén nevelés várható eredményei

Kiscsoportban: Kettő, három 4-6 soros rövid imádság felidézése emlékezetből. Imádkozzanak étkezések előtt és étkezések után. 1-2 ének mozgással való kísérése, melyek kapcsolódnak a bibliai történetekhez. Bibliai téma, melyek középpontjában a gyermekek állnak, Jézusról szólnak. Ismerkedjenek meg a képes gyermekbibliával. Szereplők, események felismerése képekről. Hallgassák szívesen a bibliai történeteket, kérjék azok ismétlését. Hallgassák érdeklődéssel a zenehallgatásra szánt műveket. Tanuljanak meg 1-2 ünnephez kapcsolódó verset. Ismerkedjenek meg a helyi evangélikus templommal.

Középső csoportban: Az elkezdett imádságokat tudják önállóan folytatni (étkezés előtt, étkezés után, pihenés előtt, egyéb alkalmakkor). A tanult énekek közül 5-öt biztosan, helyes szövegejtéssel énekeljenek. Bibliai újabb témával való megismerkedés, történet az Ó- és Újszövetségből. Énekekhez tartozó egyöntetű, esztétikus mozgásokra való törekvés. Legyen a zenehallgatás számukra öröm, gyönyörködtetés, melyet kellő áhítattal hallgatnak. Várják és kérjék a bibliai történeteket, melyekben segítséggel vegyék észre az erkölcsi tartalmakat, és törekedjenek ezek megvalósítására a mindennapi életben. Nézegessék, lapozgassák szívesen a képes bibliát, és egyéb bibliai témájú könyveket. Ünnepekhez kapcsolódóan tanuljanak meg keresztyén szellemiségű verset. Látogassanak el többször is templomukba, ismerkedjenek meg a lelkipásztorral.

Nagycsoportban: Az előző években tanult imádságokat önállóan tudják elmondani, tanuljanak alkalmi imádságokat. Néhány szóban, saját szavaikkal is tudjanak imádkozni. Ismételjék ez előző években tanult énekeket, és tudjanak tisztán, helyes szövegkiejtéssel énekelni Bibliai új téma megismerése, az előző évek témáinak ismétlése, mélyítése. Az ünnepkörökhöz kapcsolódó eseményekkel való ismerkedés (Ádventtől – Pünkösdig). Hallgassák figyelmesen a zenehallgatási darabokat, ismerkedjenek meg az orgona muzsikával. Várják és kérjék a bibliai történeteket, tudják felidézni a történetek eseményeit, idézzék fel a cselekményeket. A történetek erkölcsi vonatkozású tartalmát próbálják megvalósítani életükben. Legyenek kedvenc bibliai hőseik, példaképeik. Tanuljanak meg az ünnepekhez kapcsolódó verseket. Mozogjanak otthonosan a templomban, gyülekezeti teremben, vegyenek részt a gyülekezettel közös istentiszteleteken, szeretetvendégségeken.

7.8. A PEDAGÓGUSAINK KÜLDETÉSE

Az evangélikus óvodában a nevelésnek meg kell felelnie az evangélikus tanítás elveinek. A pedagógusoknak pedig ki kell tűnniük helyes nevelőmunkájukkal és példamutató, hitnevelő életükkel, környezeti tudatosságot tükröző személetükkel.

8. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Általános feladatunk az óvodások testi, lelki, értelmi fejlesztése. Ezen belül az egészséges életmód alakítása, az érzelmi, az erkölcsi-szociális, értékorientált közösségi nevelés, az anyanyelvi, az értelmi fejlettség és nevelés megvalósítása, az esztétikai, intellektuális érzelmek differenciálódásának, valamint a Biblia tanításainak segítségével.

8.1. AZ ERKÖLCSI, SZOCIÁLIS ÉRZELMEK ALAKÍTÁSÁNAK FELADATAI

- érzelmi biztonságot nyújtó, bizalmas, szeretetteljes, nyugodt légkör megteremtése;
- olyan óvodai élet megszervezése, amelyben sok a közös élmény, a közös tevékenység. A keresztény szemléletű közös együttlétek, a közösen végzett munka öröme, a szimbólumok, jelek olyan erkölcsi tulajdonságokat erősítenek meg, mint az együttérzés, figyelmesség, segítőkészség, őszinteség, önfegyelem, pontosság, szorgalom, kitartás, állhatatosság, szabálytartás, önzetlenség, igazságosság, igazmondás;
- a mindennapi testi-lelki edzés lehetősége fejlessze a gyermekek erőnlétét, alkalmazkodó képességének fejlődését, testi harmóniájának kialakulását;
- a gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek viszonyában megmutatkozó pozitív érzelmi töltés segítse a konstruktív együttműködő, társas kapcsolatok kialakulását, az egészséges önérvényesítést és önértékelést. A gyermek legyen képes a környezetében lévő emberi kapcsolatokban megkülönböztetni a jót és a rosszat;
- az érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek megerősítése segítse a barátkozást, hogy minden gyermek megtalálhassa helyét, szerepét a csoportban;
- az óvodapedagógus tegyen meg mindent annak érdekében, hogy a gyermekek önmaguk és mások szeretetére, tiszteletére, megbecsülésére igényt érezzenek;
- a szociális érzékenység kialakulása segítse a másság elfogadását;
- a természet, a környezet nagyon fontos a gyermek számára. Hozzá kell segítenünk, hogy felfedezze, megismerje, megszeresse Isten szép világának titkait és elcsodálkozzon azon. A világ Isten csodálatos világa, amit szépnek teremtett. Rábízta az emberre, hogy vigyázzon rá, őrizze és művelje azt.
- a közösségben fontos szerepük van a Bibliai parancsolatoknak. Meg kell tanítanunk a gyermeknek, hogy szeresse önmagát, de tanuljon meg nyitott lenni társai felé.
- empátiás képességüket az együtt játszással igyekszünk fejleszteni.

8.2. AZ ESZTÉTIKAI ÉRZELMEK ALAKÍTÁSÁNAK FELADATAI

- az egyéni igényeket is figyelembe vevő esztétikus, higiénikus gondozás elősegítése, az esztétikus megjelenés igényének kialakítása;
- a harmonikus, összerendezett mozgás indirekt gyakorlása segítse elő az esztétikus, szép mozdulatok kialakulását;
- az egészséges, esztétikus környezet biztosítása segítse a szépérzék kialakulását;
- az ízlésformálás jelenjen meg az óvoda mindennapjaiban, a természetben, tárgyi és emberi környezetben egyaránt;

- a művészeti tevékenységekben biztosítsunk rácsodálkozási élményeket, hogy a gyermekekben erősödjön az élménybefogadó képesség;
- az esztétikai élmények legyenek alkotói és formálói a gyermekek esztétikai ítélet alkotásának;
- a gyermekek legyenek képesek a tárgyi, emberi, természeti környezetben észrevenni a szépet és a jót.

8.3. AZ INTELLEKTUÁLIS ÉRZELMEK ALAKÍTÁSÁNAK FELADATAI

- az intellektuális érzelmek megjelenése segítse az érdeklődés felkeltését, a gyermekek tanulási vágyának kialakulását, a szűkebb – tágabb környezet nyitott, érzékeny befogadását;
- a gyermekek kíváncsisága, utánzási kedve fejlessze a pszichikus funkciókat: az érzékelést, észlelést, emlékezetet, figyelmet, képzeletet, gondolkodást – különös tekintettel a kreativitás képességének megerősítésére;
- a kíváncsiságot felkeltő tevékenységek során szerzett tapasztalatok folyamatos feldolgozása fejlessze az egyszerű gondolkodási műveletek alkalmazását, ismeretek emlékezetben tartását;
- a meghitt beszélgetések erősítsék a gyermekek kommunikációs aktivitását, beszédkedvét és a gazdag nonverbális képességek megjelenését;
- az érzelmi alapigények biztosítása – biztonságérzet, szeretetérzet, védettségérzet – segítse a gyermekeket abban, hogy érzéseiket, gondolataikat szóval, mozgással, alkotással szabadon kifejezhessék.

9. A NEVELÉS KERETE

9.1. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA, EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEINK

Az egészséges életmódra nevelés célja a gyermekek egészséges életvitel-igényének alakítása, testi fejlődésük elősegítése.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése
- a gyermekek egészségének védelme, edzettségének biztosítása
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges egészséges, esztétikus környezet megteremtése.

9.1.1. A gyermekek gondozása, testi szükségletük, mozgásigényük kielégítése

Az új gyermek érkezésekor a szülő egy „Anamnézis-Gyermektükör-” nyomtatványt tölt ki. Ezzel elindítjuk az ismerkedés folyamatát.

A növekedés, fejlődés, érés üteme minden egyes gyermeknél másképpen alakul. Ezért az óvodapedagógus a gyermekekkel együtt folyamatos megfigyeléssel, összehasonlító mérésekkel segíti az egyéni jellemzők, sajátosságok feltárását.

A gyermekek alvásigényének egy részét az óvoda elégíti ki. A nyugodt pihenés feltétele a csend és biztonság. Az elalvás előtti imádság, mesélés és azt követően altatódalok dúdolása megnyugtatóan hat a gyermekekre. A gyermekeknek különböző az alvásigénye, de a nyugodt pihenést a nem alvó (5-6-7 éves) gyermekek számára is biztosítjuk.

A mosdóban megfelelő méretű eszközök segítik a szükségletek kielégítését. A testápolási tevékenységek szokásait képi formában is megjelenítjük a szokások rögzítésének elősegítésére.

9.1.5. Gyermekeink környezeti nevelése

Az óvoda környezete, nevelési elveink, pedagógiai módszereink elősegítik a teremtettség világhoz való pozitív kapcsolat kialakítását. Mintakövetéssel alakítjuk ki a környezet tudatos szemléletét a gyermekekben, melyet a szülővel és a társadalmi környezettel együttesen valósítunk meg.

9.1.6. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat. Zsebkendőjüket önállóan használják.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyi ételt fogyasztanak, önállóan töltenek folyadékot a kancsóból.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek.
- Teljesen önállóan öltöznek, évszaknak és az időjárásnak megfelelően.
- Ruhájukat esztétikusan, összehajtva a helyére teszik.
- Környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsejükre, amelyben megjelenik a szépre, jóízűsre törekvés.
- Kialakul igényük arra, hogy sokat tartózkodjanak a szabadba és törkedjenek arra, hogy környezetük rendezett és tiszta legyen.
- Igényükké válik az egészséges életmódra törekvés, mely életük szerves részévé válik.

9.2. AZ ÉRZELMI, AZ ERKÖLCSI ÉS AZ ÉRTÉKORIENTÁLT KÖZÖSSÉGI NEVELÉS

Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés célja a gyermekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességének kibontakoztatása a közösségen belül a csoport normáinak tiszteletben tartásával.

A keresztény erkölcsi értékek közvetítését alapvetőnek tartjuk. A Biblia példázatain, tanításain keresztül példát mutatunk, állandó értékeket közvetítünk és bátorítunk. A gyermekeinknek tudniuk kell, hogy mit várunk el tőlük.

Az óvoda, a gyermeki nyitottságra építve segíti hozzá a gyermekeket a szűkebb/tágabb környezetük megismeréséhez, amely a nemzeti identitástudat, a keresztény kulturális értékek, a hazaszeretet és a szülőföldhöz, családhoz való kötődés alapja.

Az óvoda alkalmazottai felelősek azért, hogy pedagógiai programunk értékrendjét kialakítsuk, állandósítsuk, és a gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek, továbbá a felnőtt-felnőtt közötti kapcsolatokban a pozitív attitűdöt, érzelmi töltést érvényesítsük.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Keresztényi értékek mentén érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása. Az érzelmekre épülő, kapcsolatteremtő és -megtartó képességek formálása, erősítése a társas kapcsolatok létrehozása érdekében.

9.2.1. Érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkör megteremtése a beszoktatástól az óvodáskor végéig

Az óvodáskorú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Személyiségükben az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az óvodában érzelmi biztonság, szeretetteljes, derűs légkör vegye körül. Ennek hatására kialakul az érzelmi kötődés társaikhoz és a felnőttekhez egyaránt. Ez olyan alaphangulatot ad, ami kapcsolatteremtésre, cselekvésre, tevékenységre ösztönzi őket.

A beszoktatás időszaka meghatározza a gyermekek óvodához való érzelmi kötődését. A szülőkkel együtt megteremtjük a lehető legnyugodtabb feltételeket a gyermekek közösségbe történő beilleszkedéséhez. Lehetőséget adunk arra, hogy a gyermekek szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával. Az óvodapedagógus meglátása alapján, a szülővel egyeztetve a beszoktatás időtartamát, szükség szerint a gyermek igényéhez igazítjuk. A gyermekeknek a szülő jelenléte biztonságot ad az új környezet elfogadásához, ugyanakkor a szülő megismeri az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, tevékenységeit, szokásait. A beszoktatásban lehetőleg mindkét óvodapedagógus részt vesz, és a dajkával együtt gondosan előkészítik ezt az időszakot. A sok érdekes, ízléses játék mellett mesével, ölbeli játékokkal, mondókákkal kedveskedünk a gyermekeknek. A vegyes csoportokban az idősebb óvodások segíthetnek mesedramatizálással, énekes játékkal, verseléssel az érzelmileg bizonytalan, szorongó gyermekek beszoktatásában.

A gyermekek már a beszoktatás ideje alatt a tervezett szokásoknak megfelelően végzik a mindennapi tevékenységet, amit sok-sok érzelmi megerősítéssel, játékos módszerrel gyakoroltatunk, természetesen figyelembe véve a gyermekek egyéni képességeit, tempóját, otthonról hozott szokásait. A nagyobb gyermekek segíthetnek a kisebbek öltöztetésében, gyengédséggel, szeretettel veszik őket körül, leginkább a vegyes csoportokban, csoporton belül.

9.2.2. A gyermek-gyermek, a felnőtt-gyermek pozitív érzelmi töltésű kapcsolatának kialakítása, érzelmekre épülő kapcsolatteremtő képességek formálása, erősítése

A gyermekek pozitív kapcsolatait csak akkor alakulnak ki, ha a gyermekek jól érzik magukat a csoportban. Bizalmuk, biztonságuk kialakulását elősegíti az óvoda felnőtt közössége és gyermekközössége. Ebben kiemelkedő szerepe van az óvodapedagógusnak, aki irányítója és egyben társa a gyermekeknek. A jó nevelés alapja a feltétel nélküli szeretet (határokkal együtt). A határokat úgy szükséges megszabni, hogy az adott korosztály meg tudjon felelni az elvárásoknak.

A nevelés akkor lesz hatékony, ha az óvodapedagógus az egész csoport előtt álló feladatokat minden gyermek számára – egyéni sajátosságait figyelembe véve – érthetővé, vonzóvá tudja tenni.

„A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modellértékű szerepet tölt be.”⁴

9.2.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyermekekhez, felnőttekhez. Ezt érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.
- Keresztény értékek szerint viselkednek.
- A gyermekeknek igényévé válik a helyes viselkedés szokásszabályainak betartása. Egymást megkérlik a szabályok betartására.
- A felnőtt kérése nélkül is segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival. A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességében.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik, barátaik iránt. A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják. Óvodán kívül, ha találkoznak, szeretettel köszöntik egymást.
- Szavak nélkül is értik környezetük jelzéseit, érzéseit.
- Ismerik saját képességüket, tudják értékeiket, de azt is meg tudják fogalmazni, mik a hiányosságaik.
- Érvényesítik kezdeményezőkézségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerülő akadályokat. Éretté válnak az iskolába lépésre.

9.3. AZ ANYANYELVI, AZ ÉRTELMI NEVELÉS ÉS FEJLESZTÉS MEGVALÓSÍTÁSA

Az anyanyelvi, az értelmi nevelés és fejlesztés célja a gyermekek helyesen és örömmel kommunikáljanak magyarul és a tevékenységes során értelmüket fejlesszük.

Az óvodapedagógus feladatai:

- jó példával a gyermekkel tisztán, helyesen beszéljenek
- a gyermekek értelmi fejlesztése
- a gyermekek fejlődéséhez szükséges megismerést inspiráló környezet megteremtése

9.3.1. Az anyanyelvi nevelés és fejlesztés megvalósítása

„Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása –beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabályközvetítéssel– az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van. Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd- és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a

⁴ ONOAP <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor> 2025.06.10.

gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.”⁵

9.3.2. Az értelmi nevelés és fejlesztés megvalósítása

„Az óvodáskorú gyermekek jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Személyiségükben az érzelmek dominálnak, ezért elengedhetetlen, hogy a gyermekeket az érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára –mint életkori sajátosságra–, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről. Az értelmi nevelés további feladatai egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás - alkotóképesség - fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása.”⁶

9.3.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- az óvodás kor végére a gyermek nyitott érdeklődésével képessé válik az iskolai élet megkezdésére
- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni
- minden szófajt használ, különböző mondatszerkezeteket, mondatfajtákat alkot
- tisztán ejti a magán- és mássalhangzókat azzal, hogy a fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek
- végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebben végzi el

⁵ ONOAP <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor> 2024.03.04.

⁶ ONOAP <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor>

képességeinek felméréséről, az egyéni fejlesztések biztosításáról, az eredmények rögzítéséről.

Az óvodapedagógusok bevonják a pedagógiai asszisztenseket, dajkákat is az erkölcsi és szociális képességek fejlesztésébe és az egészséges életmód szokásainak megtervezésébe, elemzésébe, értékelésébe, a környezettudatosságra és fenntarthatóságra nevelésbe. A dajkák teljes partnereink az óvoda szépítésében, higiénijának megteremtésében.

Egyházi óvodaként a munkatársak számára meghatározó a lelkiesség szerinti bánásmód, nevelés- és műveltségtartalom biztosítása az óvodásaink felé.

A lelkész, a hitoktató segíti az óvodapedagógusokat a gyermekek keresztény életre való nevelésében. A Bibliaismeret–hittant, az áhítatot ők tartják az óvodánkban.

Szakmai csoportokat, munkaközösségeket alakítunk ki egy-egy szakmai feladat elvégzéséhez, a szakmai munka méréséhez, elemzéséhez, értékeléséhez, valamint a szervezet társas, szakmai kapcsolatának karbantartására. A közösség tagjaként valamennyien felelősséget vállalunk a közösen kitűzött célok és feladatok megvalósításáért. A szakmai munkában, munkatársi kapcsolatban döntéshozatal előtt őszinte, nyílt véleménnyel segítjük a gyermekek érdekét legjobban szolgáló megoldás kialakítását.

„A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.”⁷ Ennek érdekében az óvodánkban fejlesztő pedagógusokat foglalkoztatunk.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelünk az óvodánkban, ezért az ebben a csoportban dolgozó óvodapedagógus feladata, hogy megvalósítsa a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.

Az óvodában folyó munkát az igazgató koordinálja. Irányítja a pedagógiai, a tanügy-igazgatási, a munkáltatói, a műszaki, a közéleti, a minőségirányítási, a menedzselési feladatokat. Az igazgató pontosan, a lehetőségek optimális felhasználásával biztosítja a jól megszervezett munkát, a fejlesztéshez szükséges feltételeket, a szakemberek felelősségteljes, önálló feladatvégzését. Az igazgató-helyettes a vezető közvetlen munkatársa, aki egyes irányítási, adminisztrációs feladatokat önállóan lát el. Az igazgató hiányzása esetén helyettesíti őt.

Az óvodatitkár segíti az igazgatót az adminisztrációs munkában, illetve a szervezési feladatok ellátásában minden területen.

A gazdasági feladatok ellátását a gazdasági vezető végzi.

A tálaló konyha folyamatos működését egy fő konyhai dolgozó koordinálja. Óvodánk tisztaságáért a dajkák felelnek.

Az esztétikus, gondozott udvar biztosításához nélkülözhetetlen a kertész-karbantartó személye.

Óvodánkban összesen 19,5 álláshely van. Igazgató: 1 fő. Igazgató-helyettes, óvodapedagógus: 1 fő. Gazdasági vezető: ½ fő. Óvodatitkár: ½ fő. Óvodapedagógus: 10 fő. Pedagógiai asszisztens: 2 (0,5-0,5) fő. Óvodai dajka: 5 fő. Konyhai kisegítő: 1 fő. Kertész, karbantartó: 1 (0,5) fő.

⁷ 363/2012.(XII.17.) Korm. rend. ONOAP <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor>

10. 3. TÁRGYI FELTÉTELEK

Az intézményünk rendelkezik a pedagógiai programunk megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvodánk épülete, berendezése, udvara oly módon van kialakítva, hogy az szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, biztosítja egészséges fejlődésüket, valamint a gyermekek maximális mozgás- és játékigényüket kielégíti, és a gyermeknek harmonikus környezetet biztosít. Az óvodásaink által használt tárgyi felszereléseket számukra hozzáférhető módon és a biztonságukra figyelemmel helyeztük el.⁸

A 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 161.§ 2-3. pontja értelmében, a nevelési-oktatási intézmények számára előírt kötelező felszerelésére vonatkozó szabályokban megfogalmazottak szerint intézményünk rendelkezik az alapító okiratunkban és a pedagógiai programunkban meghatározott tevékenységhez szükséges kötelező (minimális) helyiségekkel és eszközökkel, melyet e rendelet 2. melléklete is tartalmaz.

Az óvoda 1977-ben épült, a bejáratnál parkosított, rózsával beültetett előkert fogadja az ide érkezőt. A hátsó udvar teljes egésze a gyermekek rendelkezésére áll. A játszóudvar árnyas, nagy része füvesített, modern játékokkal felszerelt terület, melyek berendezése úgy van kialakítva, hogy biztosítja a gyermekek egészségének megőrzését, biztonságát. Minden csoportnak saját udvarrésze van, ahol mozgásfejlesztő kombinált fajták és a fémvázás mászóakák elégítik ki az óvodás korúak hatalmas mozgásigényét, illetve fejlesztését. Az udvari szerepjáték és az árnyékba húzódás lehetőségét biztosítják a fából készült babaházak. A területet körbeölelő járda alkalmat nyújt a gyermekek nagymozgásának koordinálásához és a szabálytudat kialakításához.

Az épület lapos tetős megoldású, frissen felújított épület. Négy csoportszoba – Méhecske, Pillangó, Katica, Maci csoport – egyenként 25 fő befogadására, az ötödik, a 2011-ben kialakított Csibe csoport 20 gyermek felvételére alkalmas, így összesen 120 gyermeket lehet foglalkoztatni az épületben. A csoportszobák világosak, barátságosak, biztonságosak, játékokra motiválóak. Harmóniát árasztó színekkel, többnyire természetes anyagokból készült tárgyakkal, játékokkal felszerelték. Elrendezésük (különböző játék- és tevékenységi kuckók) a gyermekek igényeinek megfelelően lettek kialakítva. Játékeszközeinket évről évre fejlesztjük, gyarapítjuk. A négy csoportra kettő mosdóhelyiség és ugyanennyi öltöző jut, amelyet a napirend egyeztetésével használnak a gyermekek. Az ötödik csoport saját öltözővel és mosdóval rendelkezik. A gyermekek számára külön tornaterem és fejlesztő szoba áll rendelkezésre.

⁸ 363/2012.(XII.17.) Korm. rend. ONOAP <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1200363.kor>

10.4. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

Az óvodában napirend és hetirend biztosítja a gyermekek fejlesztését, melyekre jellemző a rugalmasság és a folyamatosság. A párhuzamosan végezhető, differenciált, növekvő időtartamú (5-35 perces) tevékenységek segítik a gyermekek feladattudatának, együttműködő képességének fejlesztését. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, melyben a játéknak kitüntetett szerepe van.

Az óvodai élet szervezésében a gondozás is egy kiemelt terület. A gondozás során az óvodapedagógus a nevelést segítő munkatársakkal segíti a gyermekek önállóságát.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

“A gyermekek a tanköteles korukat megelőző nevelési évben a későbbi eredményes iskolai előrehaladáshoz fontos képességeik és készségeik fejlesztése érdekében az óvodai csoportokban naponta összesen 45 perces időkeretben, a feladatra differenciált, a gyermek egyéni terhelhetőségéhez igazodó – amennyiben az infrastrukturális adottságok lehetővé teszik, külön térben szervezett – iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenységben vesznek részt. A gyermek fejlődésének nyomon követése a tanköteles kor betöltését megelőző nevelési évtől az iskolai tanulmányok megkezdéséhez szükséges készségek és képességek rögzítésével egészül ki a kötelező dokumentumban az iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenység tervezése érdekében. A gyermek fejlődésének vizsgálata céljából, a tanköteles kor betöltésekor nevelési évben diagnosztikus mérési rendszer alkalmazható” – mondja ki az Óvodai nevelés országos alapprogramja.

A napi életritmus kialakítása alapvető feltétele a testi-lelki harmónia megteremtésének.

Tervezésénél figyelembe vesszük a gyermekek szükségleteire, esztétikus, higiénikus gondozására fordítható időszükségletet. Az egész nap során érvényesül a folyamatosság, a rugalmasság elve.

Az óvodapedagógus teljesíti a gyermekeknek azt az alapvető igényét, hogy személyes kapcsolatot tudjanak felvenni vele, elegendő figyelmet szentelve minden gyermekre.

A délutáni alvás időtartama a kiscsoportosoknak 2 óra, a középsősöknek 1,5 óra, a nagycsoportosoknak pedig 1 óra. A napirendben külön időpontot (pontokat) jelölünk meg a gyermekek rendszeres, mindennapos edzésére, mozgásos lehetőségeire.

A napirendjavaslat korcsoportonként, az egyes évszakok által meghatározott feltételek szerint módosítható.

10.4.1. A gyermekek napirendje

Időtartam	Tevékenység	
6: 30-8: 30	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN	
	Személyes percek	J
	Szabad játék	
8: 30-10: 30	Játékba integrált egyéni és mikrocsoportos tevékenységek	Á
	Iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenység	
	Testápolási teendők	T
	Tízórai	
	Verselés, mesélés	É
	Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	
	Ének-zenei képességek fejlesztése	K
	Környezetismeret matematikai tartalommal	
	Mozgás	
	Bibliaismeret, evangélikus hittan	
	“Csendes percek”	
10: 30-12: 00	JÁTÉK A SZABADBAN	J
	Tapasztalatszerzések, séták	Á
	Mindennapi edzés: kocogás, futás	T
		É
		K
11: 45-13: 00	Ebéd	
	Testápolási teendők	
13: 00-15: 00	Pihenés, alvás mesével	
15: 00-15: 45	Testápolási tevékenységek	
	Uzsonna	
15: 45-18: 00	JÁTÉK A CSOPORTSZOBÁBAN VAGY A SZABADBAN	J
	Részképességek fejlesztése egyénenként	Á
	Egyénenkénti és/vagy kiscsoportos részképesség- fejlesztés	T
	Iskola-előkészítő, fejlesztő pedagógiai tevékenység	É
		K

10.4.2. A gyermekek hetirendje

A hetirend szervezésében mind a hat műveltségi terület megjelenik, ezek módját, gyakoriságát a csoport és a gyermekek terhelhetőségének, képesség szintjének megfelelően, az óvodapedagógus úgy szervezi, hogy nevelési és fejlesztési céljai minél optimálisabban megvalósuljanak.

10.5. ÓVODÁNK KAPCSOLATRENDSZERE

10.5.1. A szülő, a gyermek és a pedagógus együttműködésének formái

Az óvoda a családdal együtt biztosítja a gyermekek fejlődését. A szülő tud legtöbbet gyermekéről, ő ismeri legjobban gyermeke igényeit, szükségleteit, viszont az óvodapedagógusnak van olyan szaktudása és olyan korosztályi tapasztalata, amely alapján hathatós segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. Korrekt, partneri együttműködésük elengedhetetlen a gyermekek harmonikus fejlesztése érdekében.

Körültekintően szervezzük meg az együttműködés formáit, amely az információk áramoltatását, a szemléletformálást, az óvoda tartalmi munkájának szakszerű megismertetését, a gyermekek egyéni fejlődésének jellemzőit hivatott közvetíteni. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz, az egyéni szükségletekhez. A szülők, nagyszülők segítik az óvoda érzelmi, szociális, erkölcsi nevelését, hogy az óvoda választott értékeit minél magasabb szinten tudja teljesíteni.

A kapcsolattartás formái:

- az óvodapedagógus döntése alapján családlátogatás
- anyás beszoktatás (kiválóan alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet)
- a napi kapcsolattartás (fontos, hogy a szülő tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről)
- szülői értekezletek
- szülői szervezeti értekezletek
- egyéni beszélgetések a gyermekek fejlődéséről
- a szülőkkel együtt szervezett rendezvények, ünnepek, istentiszteletek, gyülekezeti alkalmak, kirándulások, kerti multságok (mind azt szolgálják, hogy a közös nevelési eredményeket, hiányosságokat érzékeltetni lehessen)
- az egyházi ünnepeken, a családi istentiszteleteken való közös részvétel

10.5.2. Az óvoda és a fenntartó, valamint intézményei

Intézményi működésünk alappilléreinek tekintjük a korrekt és folyamatos kapcsolattartást:

- Magyarországi Evangélikus Egyházzal, mint fenntartónkkal,
- helyi lelkésszel, hitoktatóval, presbitériummal és gyülekezettel,
- evangélikus óvodákkal,
- Evangélikus Pedagógiai Intézettel és Nevelési és Oktatási Osztállyal.

10.5.3. Az óvoda és az általános iskola

A gyermek életében az egyik legjelentősebb változás, amely felszínre hozza lelki teherbíró-képességét, az óvodából az iskolába való átmenet. Tartalmas kapcsolatot igyekszünk kialakítani a Mátyás Király Általános Iskolával és a Krammer Teréz Zeneiskolával, hogy a gyermekek zavartalan iskolakezdését elősegítsük. A kölcsönös érdeklődés hozzájárul egymás nevelési céljainak, elképzeléseinek megismeréséhez, megértéséhez.

A kapcsolattartás formái: a volt nagycsoportos óvónők ellátogatnak az első osztályokba abból a célból, hogy megismerjék az iskola oktatási módszereit. Mi is meghívjuk a tanítókat az iskolába menő nagycsoportosainkhoz. Ezen a találkozón lehetőség nyílik arra, hogy teljesebb képet kaphassanak a tanítónők az óvoda mindennapi életéről, nevelő-fejlesztő munkájáról. A kölcsönös érdeklődés, tisztelet és a gyermek megismerése alapján hangoljuk össze nevelési törekvéseinket. A nagycsoportos óvodások tavasszal ellátogathatnak nyílt napra az általános iskolába, hogy színes, vonzó tapasztalatok megszerzésével érzelmileg közelebb kerülhessenek az iskolai élethez. A tanévzáró istentiszteletre, az iskolába menők megáldására meghívjuk a helyi általános iskola igazgatóját és a leendő elsős tanítókat.

10.5.4. Az óvoda és a zeneiskola

Lehetőséget biztosítunk, hogy az óvodánkban tartandó koncerteken a zeneiskola növendékei, tanárai bemutassák zenei tudásukat gyermekeink számára. Óvodásaink így megismerkedhetnek a különböző hangszerekkel.

A kapcsolattartás formái: kapcsolatfelvétel, látogatások, megbeszélések, egymás rendezvényein való részvétel, koncertek.

10.5.5. Az óvoda és a közművelődési intézmények

Kapcsolatot tartunk a környezetünkben működő közművelődési intézményekkel: könyvtárral, művelődési házzal, magán gyűjteménnyel, a községben működő nemzeti és helyi csoportokkal. Az intézmények kínálatából úgy válogatunk, hogy az segítse a nevelési feladatok sokoldalú, színes megoldását.

A kapcsolattartás formái: látogatás, tájékozódás, megbeszélések, értekezletek.

10.5.6. Az óvoda egyéb kapcsolatai

Tartalmi kapszolatot alakítunk ki:

- a nagytarcsai Szivárvány Evangélikus-Keresztény Óvoda
- a Csömöri Nefelejcs Művészeti Óvodával
- a Csömöri Hársfa Önkormányzati Bölcsődével
- a helyi önkormányzattal
- a helyi lelkésszel, hitoktatóval és a gyülekezettel
- a nemzetiségi önkormányzatokkal
- a szakvizsgás képzéseket és konferenciákat szervező főiskolákkal, pedagógiai szakmai szolgáltató cégekkel, intézményekkel
- a Gödöllői Pedagógiai Szakszolgálattal

- az egészségügyi szakszolgálattal (védőnő, gyermekorvos, fogorvos)
- a gyermek- és ifjúságvédelmi intézményekkel (SZAK)
- a Kárpát-medence magyar nyelvű magyar óvodáival kapcsolatépítésre törekszik, és – lehetőségei szerint– szakmai kapcsolatot tart fenn

11. A PROGRAM TEVÉKENYSÉGKERETE

11.1. JELES ÉS KIEMELT NAPOK, EGYHÁZI ÜNNEPEK

A jelesnapok és az egyházi ünnepek megünneplésével olyan értékeket adunk tovább, melyekkel erősítjük a gyermekekben az Istenhez tartozás érzését, a teremtett világmegőrzésének fontosságát, a hazaszeretetet, és letesszük a szülőföldre való kötődés alapjait. A program olyan óvodapedagógust igényel, aki a keresztény alapokat át tudja adni a gyermekeknek, aki a fenntarthatóságra nevelésre tanítja, neveli őket, és ragaszkodik népünk múltjához, képes azonosulni azzal és a kultúrkinccseinket továbbörökíti.

Az ünnepeinket, jeles napjainkat, kiemelt napjainkat a keresztény és környezet tudatos szemlélet megélésével, az egyházi ünnepek és kiemelt napok bevonásával alakítjuk ki. Az ünnepeket és a jeles napokat a nemzetiségi csoportunkban mindkét nyelven megtartjuk.

11.1.1. Az óvodában ünnepelhető jeles és kiemelt napok, valamint az egyházi ünnepek időrendi sorrendben

ŐSZ

- Tanévnyitó istentisztelet
- Aratási hálaadó ünnepe, szüret, teremtetés hete
- Állatok világnapja (10.04.)
- Reformáció
- Márton nap

Tél

- Ádvent
- Mikulásvárás
- Karácsony
- Vízkereszt
- Farsang
- Böjt

Nyár

- Évzáró kerti mulatságok
- Tanévzáró istentisztelet, iskolába menők búcsúztatása, megáldása

Tavasz

- Beporzók napja (03.10.)
- Március 15. nemzeti ünnep
- Víz világ napja (03.22.)
- Virágvasárnap
- Nagycsütörtök
- Nagypéntek
- Húsvét
- Föld napja, fenntarthatósági témahét (04.22.)
- Anyák napja (május első vasárnapja környékén)
- Madarak, fák napja (május 10.)
- Családi nap (május)
- Gyermeknap (május utolsó vasárnapjához közel eső időpont)
- Mennybemenetel ünnepe
- Pünkösöd

○ Tanévnyitó istentisztelet

A nevelési év elején az evangélikus templomban a családokkal közösen tartjuk meg.

○ Aratási hálaadó ünnep, szüret, teremtség hete

“Ne aggódjatok tehát...Mit együnk? vagy Mit igyunk? vagy Mit öltünk magunkra?...a ti mennyei Atyátok pedig tudja, hogy szükségetek van minderre.” (Mt 6,31-32) Isten gondviselő Isten. Az egyház miután lezajlott az aratás, évről évre megemlékezik Isten gondviselő munkájáról és hálát ad az új kenyérért, a termésért. A gyermekekkel mi is hálát adunk a mindennapi kenyérért, az ételért. Aratási hálaadás keretében sütünk, főzünk, befőzünk. A teremtség hete alkalmából hálát adunk Istennek a teremtet világért. Az ünnep lezárásaként a templomban aratási hálaadó istentiszteletet tartunk.

A szüretnek, a szüreti mulatságnak nagy hagyománya van falunkban, ezért fontosnak tartjuk, hogy erre a jeles napra különös odafigyeléssel készüljenek a csoportok. A szőlőszüret mellett lehet ebben az időszakban különféle gyümölcsöket, zöldségeket aszalni, illetve befőzni, eltenni télire a gyermekekkel.

A gyermekek éneket hallgathatnak az almáról, a szőlőről, a szüretről. Szemezhetik a szőlőt, megkóstolhatják a mustot, gyűjthetik, válogathatják az őszi gyümölcsöket. A szürethez kapcsolódóan verseket, mondókákat, egyszerűbb énekes játékokokat tanulhatnak meg. Aktív részesei lehetnek a mulatságnak: táncolnak, énekelnek, szüreti népi játékot játszanak.

○ Állatok világnapja

A jeles nap tartalmának megfelelően, olyan tevékenységeket kínálunk fel a gyermekek számára, mely az állatvilággal kapcsolatos.

○ Reformáció

“Az ige kőszálként megáll...” (EÉ/254) A reformáció szándéka az volt, hogy visszatérve az evangéliumok lelkületéhez, igazságához, megújítsa az egyházat. Az egyház nem csupán a XVI. századi eseményekre emlékezik ilyenkor, hanem a reformáció ünnepén önvizsgálatot tart és a megújulás lelkével tekint előre.

A reformáció hetében a gyermekekkel megbeszéljük a csoportokban a reformáció jelentőségét, és különféle, az ünnephez kapcsolódó jelképeket készítünk velük (pl. Luther rózsza, Wittenberg vára, templom stb.). A csoportoknak és a családoknak a témakörhöz kapcsolódóan versenyt hirdetünk, aminek az eredményhirdetése az óvodásoknak tartott reformációi istentiszteleten kerül kihirdetésre.

○ Márton nap

Ezt a napot is nagy előkészület előzi meg. Minden gyermek kis lámpásokat készít a szülei segítségével az első óvodai nyílt napunkon. Az óvoda bejárataihoz is kihelyezünk lámpásokat, és persze a nagyméretű lúd sem maradhat le (textilből készült nagyméretű kitömött lúd.) jeles

- **Ádvent**

Az ádventi készülődés alkalmáváak a gyermekek megismerkednek az ádvent jelképeivel: koszorú készítés, gyertyagyújtás, naptár. Nagy örömmel, izgatottan készülünk karácsony ünnepére.

- Mikulás

- **Karácsony**

Karácsonykor évről-évre megünnepeljük Jézus Krisztus születését. A gyermekek ismerkednek a bibliai történettel, a karácsonyi népszokásokkal. Az óvodapedagógus segítségével fenyődíszeket készíthetnek az otthoni karácsonyfájukra és egyszerű ajándékokat barkácsolhatnak szüleiknek. A karácsonyt várva egyházi és népi karácsonyi énekeket, verseket, mondókákat tanulnak. Ebben az időszakban nyílt napokat is szoktunk szervezni, ahova a szülők előzetes egyeztetés alapján bejöhetnek hozzánk, és betekintést nyerhetnek a csoport életébe, a karácsonyi előkészületekbe. Az ünnep közeledtével a templomban a csoportok rövid karácsonyi műsorral kedveskednek családjuknak.

- **Vízkereszt**

Vízkereszt ünnepén, illetve a vízkereszt ünnepkörben Jézus megkeresztelkedéséről, a Jordán folyónál történt eseményekről hallhatnak történeteket a gyermekek. Ebben az időszakban beszélgethetünk a három király látogatásáról a betlehemi kisdédnél. Vízkereszt ünnepének egyik igéje lehet még a kánai menyegző története is, ahol Jézus a vizet borrá változtatja. Ebben az időszakban a gyermekekkel leszedjük az ünnepi díszeket, ezzel jelezzük karácsony végét.

○ Farsang

A falunkban a farsangi mulatságnak nagy hagyománya van. A farsang megünneplésekor a gyermekek és a dolgozók jelmezbe öltöznek. Segítenek a csoportszoba feldíszítésében, átrendezésében, maszkjuk elkészítésében. Részt vesznek farsangi játékokban, dalt vagy mondókát tanulnak, utánozzák az óvodapedagógus táncos mozdulatait.

○ Böjt

“Ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmek megújulásával, hogy megítélhessétek: mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes” (Róm 12,2). A böjti időszak hamvazószerdától húsvétig tart. Ahogy Jézus is 40 napig böjtöléssel készült küldetésének betöltésére, úgy az egyház népe is 40 napig készül húsvét nagy ünnepére. A böjt lényege, hogy az ember lemond valamiről, ami számára fontos, hogy megtisztulva legyen helye a még fontosabbnak: Isten szeretetének, jelenlétének.

A gyermekek a Bibliából Jézus példázataival ismerkedhetnek meg. Ebben az időszakban különösen is törekszünk az egészséges életmód megismertetésére és megélésére.

○ Beporzók napja

A gyermekek életkorának és fejlettségi szintjüknek megfelelően tartjuk meg ezt a napot. A csoportok közös alkotásokkal készülnek erre a napra, melyek aztán a községi könyvtárba kerülnek kiállításra, ahol a lakosság is megtekintheti azokat. A beporzók napja alkalmából a gyermekekkel beszélgetünk a természet védelméről, rovarhotelt készítünk, gondozzuk a virágoskertünket.

○ Március 15.

A hazaszeretetre nevelés az életkori sajátosságok figyelembe vételével történik. Hagyomány, hogy a nagycsoportosok az emlékműnél helyezik el az óvodában elkészített alkotásaikat és verseléssel, énekléssel emlékeznek az 1848-as forradalom és szabadságharc hőseire.

○ Víz világ napja

A jeles nap tartalmának megfelelően, olyan tevékenységeket kínálunk fel a gyermekek számára, mely a víz témakörével kapcsolatos és felhívjuk figyelmüket a víz megőrzésének fontosságára. Az életkori sajátosságaikat figyelembe véve elmegyünk Csömör különböző vizes élőhelyeire.

○ Virágvasárnap

“Hozsánna a Dávid Fiának! Áldott, aki jön az Úr nevében! Hozsánna a magasságban.” (Mt 21/9/b) Virágvasárnap a Jeruzsálemben diadalmasan bevonuló Jézusról emlékezünk meg.

Barkaággal, tavaszi virágokkal ünnepelünk. A templomba énekelve vonulunk be. Virágmagokat, virághagymákat, tavaszi virágokat ültetünk az óvoda kertjében, a csoportban ágakat rügyeztetünk, hajtatunk.

○ *Mennybemenetel ünnepe*

“És miközben áldotta őket, eltávolodott tőlük, és felvitetett a mennybe.” (Lk 24,51). A feltámadt Jézus Krisztus negyven nappal húsvét után elment a mennybe, hogy a Szentlélek által és az imádkozás segítségével mindenkihez közel lehessen. Elment, hogy helyet készítsen az övéi számára az Atyai házban. *“Elmegyek, hogy helyet készítsek nektek.” (Jn 14,2/b).* A gyermekekkel rácsodálkozunk Isten hatalmára, szeretetére. Készíthetünk bábokat, mellyekkel eljátszhatjuk a mennybemenetel csodáját. Művészi alkotásokkal ismerkedhetünk.

○ *Pünkösd*

“Isten az erő, a szeretet és a józanság lelkét adta nekünk.” (2Tim 1,7/b.) Pünkösdkor megünnepeljük, hogy Isten kitöltötte lelkét az emberekre. Isten lelke a szívünkbe költözött és ez erőt ad mindannyiunknak: a szeretet ereje segít legyőzni a rosszat. Pünkösd ünnepét az egyházi és a népszokások alapján ünnepeljük meg. A népszokás szerint pünkösd királyt (ügyességi játékokkal) és királynét (énekes játékokkal, jókívánságmondással) választhatunk a csoportban, illetve zöld ágakkal, virágokkal díszíthetjük fel az óvodát.

○ *Szentháromság*

“Ti azonban nem test szerint élték, hanem lélek szerint, ha Isten Lelke lakik bennetek. De akiben nincs Krisztus Lelke, az nem az övé.” (Róm 8,9). A Szentháromság ünnepe a háromszemélyű (Atya, Fiú, Szentlélek) egy Isten ünnepe, amelyet a pünkösd utáni vasárnapon tartanak meg. Ezen a napon a teremtő, a megváltó és a megszentelő Szentháromság Istent dicsőíti az egyház. A Szentháromság ünnepe utáni vasárnapokon Isten hívásáról és Jézus követéséről beszélnek a templomokban.

A gyermekekkel ebben az időszakban ellátogatunk a templomba, ahol a templom tárgyaival ismerkedhetünk meg. Ebben az időszakban tartjuk a tanévzáró istentiszteletet is.

12.1. JÁTÉK

- A játékhoz szükséges feltételek biztosítása.
- A gyermek folyamatos megfigyelése a játék során.
- Az egyéni fejlesztés módjának, lehetőségeinek megkeresése.
- A játék során annak a lehetőségnek a megteremtése, hogy a gyermek olyan módon vezesse le feszültségét, játssza ki indulatait, amellyel a többi gyermeket nem veszélyezteti, felebaráti szeretettel forduljon mások felé.
- A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének gazdagítása a gyermekek egyéni sajátosságainak figyelembe vételével.
- A gyermekek beszédképességének fejlesztése a játékszituációkban.
- Az óvodapedagógus játéksegítő, játékirányító metódusainak alkalmazása

A játékhoz megfelelő helyre, esztétikus és egyszerű, alakítható eszközökre, anyagokra, játékszerekre van szükség, melyek biztosítják az elmélyült, élményszerű, kreatív játék kibontakozását. Kreatív, alkotó légkört elsősorban olyan játék biztosításával érhet el az óvodapedagógus, ahol a gyermekek szabadon dönthetnek abban, hogy kivel játszanak, milyen játékot választanak, milyen témát dolgoznak fel, milyen eszközzel jelenítik meg azt, milyen

helyet választanak, és mennyi ideig tart a játékuk. Az óvodapedagógus megteremti mindezekhez a feltételeket. Az alkotó légkört tovább fokozhatja a kellő időben nyújtott segítség, megerősítés, ötlet.

A csoportban csak annyi szabályt vezetünk be, ami segíti a nyugodt, rugalmas, oldott légkör fenntartását, az alkotó cselekvést, a sokféle manipulációt, az elképzelések valóra váltását.

A kreatív légkör erősíti az ötletek szabad áramlását, a másik gyermek meghallgatását, az alkotó együttműködés kialakulását. Célunk, hogy a szabad játék során a gyermekek feszélyezettség nélkül tudjanak önállóan vagy társaikkal önfeledten játszani.

Az óvodapedagógus szinte játéka mély átérzésre serkenti a gyermekeket. Az oldott légkör megteremtéséhez gyakran használunk humoros kifejezéseket, tréfás szavakat, észrevesszük a környezetben spontán megjelenő helyzet- és jellemkomikumokat.

A különböző típusú játékokhoz szükséges helyet a gyermekek szükség szerint önállóan, vagy amíg erre nem képesek, az óvodapedagógus segítségével alakítják ki.

A játéktevékenység az óvoda kinyitásával elkezdődik. A gyermekek ettől kezdve szabadon választott játékkal játszhatnak. A játékhoz szükséges időt a folyamatos napirend, a játékba integrált tanulásfelfogás jól segíti.

A kreativitást kibontakoztató játékeszközök olyan tárgyai a cselekvésnek, amelyek gazdagítják a gyermekek elképzeléseit. Az óvodapedagógus a játékhoz olyan eszközöket biztosít, amelyek ízlésesek, praktikusak, alkotó készségek kialakulását fejlesztik.

A gyermekek játékához sok eszközre van szükség. Elsősorban a gyakorló játékhoz, amelyek fejlesztik a gyermekek pszichikus funkcióit, másodsorban a hagyományos szerepjátékokhoz szükséges kellékek (papás-mamás, fodrászos, orvosos, stb.), amelyek ösztönzik a gyermekeket az élmények, tapasztalatok többszöri átélésére, harmadsorban az esztétikai neveléshez (vers, mese, ének, rajzolás) szükséges kellékek.

A gyermekek a környezetből szerzett tapasztalatokkal, élményekkel gazdagítják a játék tartalmát. Az óvodapedagógus lehetővé teszi, hogy a családban, az óvodában, a tágabb természeti-társadalmi környezetben szerzett tapasztalatokat a gyermekek újra és újra a játékban is átélhessék. A gyermekek szerepjátékukhoz kialakíthatják a teret.

A gyermekek játéktere lényegesen megnövekedik az udvaron, ezért arra ösztönözzük őket, hogy minél több nagymozgásos tevékenységet folytassanak. Az időjárás függvényében segítjük az udvari szerepjátékok kibontakozását (pl.: népi játékok, mozgásos játékok, közlekedési játékok, ügyességi és sportjátékok feltételének megteremtésével).

Kiemelt szerepet kapnak a séták során a tapasztalatszerzések, erdei óvodai programok. Ezek fejlesztő hatása megmutatkozik a gyermekek tapasztalatgazdagságában.

12.1.2. A 3-6-7 éves korban megjelenő játékfajták, s azok tartalmának, minőségének alakítása a gyermekek egyéni sajátosságaihoz igazodva

A gyermekek játékában keverednek a különböző játékfajták, folytatódik az a manipulálás, amely a játékeszközök rakosgatásában érhető utol, vagyis a *gyakorlójáték*. Ezért módot adunk a gyermekeknek megismerni az eszközök, tárgyak különböző tulajdonságait, mert a véletlen cselekvéshez kapcsolódó felfedezés sokféle lehetőséget tartogat számukra. Ezek a tevékenységek jól fejlesztik a szem-kéz koordinációt, erősen hatnak a laterális dominancia

Az óvodapedagógus elősegíti a gyermekek játékának továbbfejlődését. Így már a legkisebbeknél is megjelenik a *szerepjáték*. Az óvodapedagógus szerepeket szervez és vállal, hogy a megformálás mintát adjon a közös cselekvésekhez. A kicsik játékában teret kap a feltételek biztosítása. A papás-mamás játék, a fodrászos, orvosos, kalauzos játék – ezek mindegyike egyszerű mozzanatokat jelenít meg együttlét, együttmozgás formájában. A gyermekek szerepvállalását indirekt módon segítjük. Az óvodapedagógus engedi, hogy a gyermekek a tereket önállóan kialakíthassák.

A gyermek *konstrukciós játék*ában minél gyakrabban élje át az „én készítettem” alkotás örömét, mert ez az érzés további felfedezésre sarkallja. Ennek eredménye lehet a sokféle formájú játékelemből kialakított forma-, szín- és térvariált gazdagság. A konstrukciós játékhoz kapcsolva megjelenik a *barkácsolás*, elsősorban az óvodapedagógus által barkácsolt kellékek készítésével, amit az óvodapedagógus a gyermek aktív bevonásával hoz létre.

12.1.3. A gyermekek beszédkészségének fejlesztése a játékszituációkban

12.1.4. Az óvodapedagógus játéksegítő, játékirányító módszereinek alkalmazása

• • • • •

12.1.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek képesek több napon keresztül egyazon játéktémában együtt részt venni.
- Játékukban dominánsan jelentkeznek a szerepjáték. Ehhez a gyermekek önállóan kialakítják a teret, és eszközöket biztosítanak.
- Az ismert meséket többször dramatizálják, és bábokkal is el tudják játszani.
- Bonyolult építményeket képesek létrehozni.
- Élvezik a szabályjátékokat, és képesek a normák betartására.
- Társas viselkedésükben megjelennek az óvoda által preferált viselkedési szabályok.
- Interakciójuk gazdag, kulturált és érthető.
- A kialakított szokás-szabályrendszer betartása jellemző játéktevékenységükre.

12.1.6. Játékba integrált, tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvodai tanulás elsődleges célja a gyermekek képességeinek fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése, amely elsősorban játékba integrált tevékenységekben, cselekvésekben valósul meg. A gyermek tanulási képességeinek kibontakoztatása és fejlesztése a teljes óvodai életet átfogó, folyamatos és alapvető feladat. A gyermek adottságai, a családban és tágabb környezetében szerzett tapasztalatai, valamint az óvodai nevelés során biztosított tanulási formák meghatározzák a gyermek későbbi fejlődési lehetőségeit és alakuló motivációját. Az óvodapedagógus a tanulást biztosító feltételek megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire. Az óvodában a tanulás folyamatos, játékos, cselekvéses tanulás, mely nagyrészt utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, tapasztalatszerzés, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Az egész óvodai élet során adódó különböző helyzetekben – természetes és szimulált környezetben –, az óvodapedagógus által kezdeményezett párhuzamos tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg. Az óvodapedagógus a megfigyelésre, a tapasztalatszerzésre, a felfedezésre, a gyermeki kérdésekre, kreativitásra épülő ismeretszerzést támogatja. A tanulás irányítása során egyéni, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását. A gyermekek a tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általuk fejlődnek. A szociális és intellektuális tanulási képességek fejlődését az óvoda felerősíti. Ennek elsődleges terepe a játék és a mindennapi óvodai élet. Az óvodás gyermek értelmi képessége: érzékelése, észlelése, emlékezete, figyelme, képzelete, képszerű, szemléletes gondolkodása a játékon keresztül fejlődik. Ehhez társulnak olyan szervezett tanulási lehetőségek, mint az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés. A tevékenységekben megnyilvánuló, a gyermekek együttműködő képességét, feladattudatát fejlesztő csoportos tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. Az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás folyamatában mindvégig az óvodapedagógus a főszereplő, aki tetteivel a legerősebb hatást gyakorolja a gyermekekre. A szokástanulást és az alapvető ismeretek elsajátítását projektrendszerű tanúlással tervezi meg, aminek eredménye a szülők számára is követhető és vizuális jelekkel megerősített. E tanulási rendszerben felerősödik az információáramoltatás és az együttnevelés. A programban helyet kap az óvodapedagógus által kezdeményezett egyéni fejlesztés, amely számtalan probléma- és feladatmegoldás lehetőségét adja a gyermekeknek. A tudatos, tervszerű nevelőmunka

12.1.7. A szervezett tanulás formái

12.1.8. A szervezett tanulás munkaformái

12.1.9. A program megvalósításához szükséges tanulási módszerek

45.

12. 2. VERSELÉS, MESÉLÉS

A tevékenység célja: a gyermekek érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása elsősorban a népmesék segítségével. A mese –képi és konkrét formában– esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. A csodás meseélmények, a versek zeneisége, rímeinek csengése, valamint a mesék feldolgozása ad a gyermekeknek igazi irodalmi művészi élményt. Az élőszavas mesélés biztosítja a kisgyermekek lelki nyugalmát, lelki békéjét. A nemzetiségi csoportban ez a tevékenység a nemzetiség nyelvén is megjelenik. A mondókák, dúdoló, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez, ezzel megalapozva a könyvekhez való pozitív érzelmi kapcsolatukat.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítása, mely során szükség van tudatosságra, gyermekközpontú, korosztályos válogatásra, a csoport és az egyéni fejlettségi szintek figyelembevételével kerül kialakításra
- A 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi – népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek, valamint más népek, nemzetiségek meséinek egyaránt helye van
- Az óvodáskorban hagyományos formák biztosítása (mesélés, verselés, dramatizálás, bábozás, dramatikus játékok)
- A mesélés szokásainak, rítusainak kialakítása segíti a gyermeket a ráhangolódásra és a mesék befogadására
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel, szókincsbővítés
- Lehetőség biztosítása képeskönyvek, gyermekbibliák nézegetésére, az azokról való beszélgetésre
- Az irodalom szeretetének megalapozása, olvasóvá nevelés elindítása
- Népi értékek, hagyományok ápolása
- Mondókák, versek, dúdoló segítségével gyermekeink érzelmi biztonságának kialakítása
- Érzelmű élmény nyújtása
- Gyermekeink absztrakt gondolkodásának elősegítése, memória, kreativitás fejlődésének támogatása, belső képalkotás fejlesztése
- Meséléssel, mondókázással, verseléssel mentálhigiénájuk fenntartása
- A tartalmi szempontból jól megválasztott versekkel, mesékkel, bibliai történetekkel verbális megerősítés a természettudományos gondolkodásuk, szemléletük formálásában
- Gyermekeink érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeik megalapozása: meseélményekkel, bibliai és evangéliumi történetekkel, a versek zeneiségével, a bábjáték és a dramatizálás eszközeivel

- Mesék, valamint bibliai történetek segítségével óvodásaink szemléletmódjának és világtképének alakítása, szorongásaik oldása
- Gyermkeink saját vers és mesealkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása legyen számukra az önkifejezés módja
- A könyv, az irodalom, a művészet iránti érdeklődés megalapozása, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetése.

12.2.1.A megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

- Megfelelő, érzelmi biztonságot nyújtó hely megteremtése, melynek hangulata magával ragadja a gyermeket.
- Mese bevezető rituálé alkalmazása, amely az irodalmi élmény befogadására motiválja gyermekeinket.
- Mondókák, játékok, dúdolók, versek gyakori ismételtetése egyénileg, mikro és frontális csoportos formában.
- Esztétikus és változatos eszközök biztosításával segítjük elő, hogy gyermekeink megjeleníthessék képileg vagy dramatikus formában irodalmi élményeiket.
- Színházi élmény lehetőségének megteremtése.

12.2.2. A 3-6-7 éves korban kedvelt hagyományos formák biztosítása

Az óvodába kerülő 3-4 éves gyermekek első igazi versélménye a mondókákhoz, ölbeli játékokhoz kapcsolódnak. A népi mondókákhoz kapcsolódó mozdulatok, játékok felettébb nagy élvezetet jelentenek a gyermekeknek. Célunk, hogy a mese többszöri meghallgatása után legyenek élvezői a mese dramatikus feldolgozásának. Először az óvodapedagógus, majd a gyermekek fokozatos bevonásával próbálják megjeleníteni az egyszerű meséket. Rövid, improvizált jelenetek bemutatásával a gyermekek megismerik a bábokat is.

A könyvek megszerettetése érdekében a gyermekek leporellókat és színes képeskönyveket lapozgathatnak, otthonról elhozhatják kedvenc könyveiket és megmutathatják egymásnak.

A vers, mese, a dramatikus játékok illusztrálásához csak olyan kellékeket használunk, amelyek elősegítik a képzeleti képek előhívását, s a meséhez való erős kötődés kialakulását.

Az óvodapedagógusok és a gyermekek is bábozhatnak, dramatizálhatnak a kisebbeknek és egymásnak.

A gyermekek pozitív személyiségjegyeinek megalapozása érdekében a mese mondanivalóját megerősíthetjük (pl. egy közmondással). A gyermekek szeretnek bábjátékot rögtönözni, meséket kitalálni, elkezdett mesét a saját fantáziájuk szerint befejezni.

A nagycsoportos gyermekek körében is minden adandó alkalmat felhasználunk a kiolvasók, ritmusok ismételgetésére. A gyermekek nagyon élvezik a rímes találós kérdéseket, rímjátékokat. A gyermekek ismételgethetik az előző években tanult verseket is. Az új versek bemutatása kapcsolódik a gyermekek élményeihez. Ügyelünk a szavak gondos, tiszta ejtésére, az értelemszerű hangsúlyozásra. A délutáni pihenés előtt a nagycsoportos gyermekeknek folytatásos mesét is olvasunk. Egy mesét többször mesélünk, hogy később eljátszhassuk.

12.2.3. A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése a versek, mesék, dramatikus játékok segítségével

A nyelvi képességek fejlesztésének leghatásosabb eszköze a mese, a vers, a bábozás és a dramatikus játék. Ezeken keresztül a gyermekek elsajátítják a helyes hangejtést, a tiszta beszédhallást és a nyelvtanilag helyes beszédet. A népi mondókák segítségével tisztítható a magán- és mássalhangzók helyes ejtése, kialakítható a gyermekek megfelelő artikulációja. A népköltészeti alkotásokból a gyermekek sok új fogalmat ismerhetnek meg. A bábjátékban, dramatikus játékban kibontakoztathatják szabad önkifejezésüket. A dramatikus helyzetek lehetőséget adnak a társalgási kedv fokozására és az önálló versmondásra.

12.2.4. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen ismételve a verseket, rigmusokat, mondókákat. Várják, igénylik a mesehallgatást.
- Egyénenként vállalkoznak a mesék, versek és a mondókák elmondására.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak a kisebbeknek és a maguk szórakoztatására is.
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset és 15-20 mesét ismernek.
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni, s azt dramatizálni.
- Megjegyeznek mondókákat, verseket, meséket.
- Képesse válnak a valós és a mesevilág közötti elvonatkoztatásra.
- Figyelmesen végig tudják hallgatni óvónőiket és társaikat.
- Bővül a szókincsük, fejlődik nyelvi kifejezőképességük, kialakul az összefüggő beszéd.
- Kialakul a könyv szeretete, óvása.
- Megismerkednek más népek irodalmi alkotásaival.
- Több bibliai történetet ismernek.

12. 3. ÉNEK, ZENE, NÉPI JÁTÉK, TÁNC

A tevékenység célja: a közös éneklés, közös énekes játék örömeinek megéreztetése, hogy azon keresztül formálódjon a gyermek zenei ízlése, esztétikai fogékonysága. A gyermekek jussanak minél több olyan zenei élményhez, ami megalapozhatja zenei anyanyelvüket. A zenehallgatási lehetőségek –az élő előadás, az emberi hang és hangszeres játék, valamint az igényesen kiválasztott hangfelvételek– fejlesztik a gyermekek művészi fogékonyságát. Egyházi ünnepekhez kapcsolódó énekek, egyházi zenei művek megismertetése erősítse a gyermekek egyházhoz kötődését. További cél a közösségi élmények nyújtása során a közös éneklés örömeinek, erejének megélése, valamint az evangélikus egyház énekeinek, zenéjének megszerettetése, befogadásának megalapozása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása
- A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása
- A gyermekek nyelvi képességeinek fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal, egyházi énekekkel és zenei képességfejlesztő játékokkal

12.3.1. A felhasznált zenei anyagok igényes, életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelő válogatása

Az óvodai nevelés során a gyermekek mondókákat, énekes játékokat, gyermekdalokat, egyházi énekeket ismernek meg. A mondókák, énekes játékok zenei anyanyelvünk művészi értékei, kiváló eszköz az óvodás korosztály fejlesztéséhez.

A kisebbek nagyon élvezik az ölbeli játékokat, amelyeket a felnőttekkel együtt játszanak. A kicsik egyszerű énekes játékokat tanulnak meg könnyedén, amelyek álló helyzetben, játékos mozdulatokkal eljátszhatók. A nagyobb gyermekek már képesek arra, hogy nehezebb pentaton jellegű hangkészletű énekes játékokat énekeljenek, amelyek mozgásanyaga is összetettebb.

Az óvodapedagógus a zenehallgatáshoz olyan műveket válogat, amelyek felkeltik a gyermekek érdeklődését a színvonalas zene iránt. A zenei élményközvetítést élethelyzethez kapcsolva tervezzük meg. Az óvodapedagógusok többször énekelnek népdalokat, egyházi énekeket, de megjelenik a zenei repertoárjukban a rokon- és más népek dalai, a magyar komponált műzene, altatódalok és a klasszikus műzene is.

A zenei anyag többsége a naptári évhez, a természet jelenségeihez, az évszakok változásaihoz, az emberi élet fordulópontjaihoz, valamint különböző –állami, egyházi, jeles– ünnepekhez fűződik.

A nemzetiségi nevelés esetében a népi játék, gyermekdal, néptánc és a zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

12.3.2. A 3-6-7 éves korban megtervezhető hagyományos zenei tartalmak biztosítása

A zenei élményközvetítés mindennapos lehetőség az óvodában, többféle tevékenységhez kapcsolódhat.

A gyermekekkel megismertetünk különböző mondókákat, dalokat, dalos játékokat, egyházi énekeket és zenehallgatásra szánt műveket. A keresztény énekeink tanítására külön alkalmat teremtünk. Zenei nevelési céljaink elérése érdekében az egyházi énekes és hangszeres műveket is felhasználjuk.

Megismertetjük őket a zenei alapfogalmakkal. Próbálgatunk halkabban, hangosabban beszélni, mondókát mondani és énekelni. Megfigyeljük a csendet, a környezet hangjait, egymás hangját és a dallamjátszó hangszerek hangszínét. Különböző játékos mozdulatokkal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést. Énekelgetjük a gyermekek nevét, jelét, énekelve csalogatjuk őket a közös játékba, tevékenységbe. Felkeltjük a gyermekek érdeklődését a zenehallgatás iránt, hogy a gyermekekben fokozatosan kialakuljon az áhítatos zenehallgatás. Több zenei élményt közvetítünk, elsősorban énekes előadásunkkal. A mindennapok során a különböző tevékenységekhez gyakran kapcsolunk zenei élménykiegészítést. A gyermekeknek lehetőséget biztosítunk hangszeres zenét, kórusmuzsikát meghallgatni, videofelvételen megtekinteni.

Az énekes játékok közül először a könnyebbeket (utánzós, gugolós), majd később már nehezebbeket is válogatunk (szerepcserés, párválasztós, sorgyarapító-fogyós, kapus, hidas). Az óvodapedagógus a gyermekekkel együtt variálja az énekes játékok mozgásanyagát olyan egyszerű táncos lépésekkel, amit a felnőtt minta utánzásával követni tudnak.

Arra ösztönözzük a gyermekeket, hogy minél gyakrabban énekelgessenek önállóan az éneklési készség fejlesztése és az önálló éneklésnél tapasztalható gátlások leküzdése érdekében. Énekelünk közösen, egyénileg, mikrocsoportban, halkabban, hangosabban, magasabban, mélyebben, gyorsabban és lassabban. A levegőben próbáljuk felvázolni az énekek dallamvonalát. Több alkalommal érzékeltetjük az egyenletes lüktetést, a motívumok hangsúlyát és a mondókák, dalok ritmusát. Többféle népi ritmuseszközt használunk a ritmusérzék fejlesztéséhez. A ritmusfejlesztés eredménye, hogy a gyermekek meg tudják különböztetni az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. A gyermekek tiszta éneklését gyakori egyéni énekléssel segítjük elő. A hallásfejlesztést segítő zenei fogalompárokat, pl. a halkabb-hangosabb éneklést, összekapcsoljuk a tempóváltoztatással, dallambújtatással, hangszínfelismeréssel. Gyakran játszunk zenei formaérzék-fejlesztő játékokat, hogy különböző mozgással megérezhessék a gyermekek a motívumok hosszát. Fejlesztjük a gyermekek alkotókészségét, lehetőséget teremtünk arra, hogy egy-egy zenei képességfejlesztő játékot többféleképpen lehessen megoldani. Arra ösztönözzük őket, hogy próbáljanak néhány hangból álló motívumokat kitalálni vagy egyszerű gyermekdalokat megszólaltatni.

Lehetőséget biztosítunk a gyermekek számára, hogy különböző hangszereken játszhasznanak a csoportban.

12.3.3. A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

A zenei nevelés szervezeti formája is kötetlen és kötött jellegű. Munkaformái tovább differenciálódnak. Az ének-zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen jelleggel is megszervezhetjük. A gyermekek zenei képességfejlesztésénél alkalmazhatjuk frontális, egyéni és mikrocsoportos (5-6 fő) munkaformát is.

A kötött jellegű szervezett énekes játékot lehetőleg a délelőtti időszakban, az udvaron tartjuk meg, rossz idő esetén pedig a csoportszobában vagy a tornateremben. Az óvodapedagógus gazdag, igényes módszertani kultúrájával igyekszik elérni, hogy az énekes játékok igazi katarzis élményt jelentsen a gyermekeknek.

A zenehallgatást különböző tevékenységekhez is tudjuk kapcsolni. Évente több koncerteket szervezünk a gyermekek számára.

12.3.4. A gyermekek nyelvi képességének fejlesztése mondókákkal, gyermekdalokkal és zenei készségfejlesztő játékokkal

A gyermekek lassabban énekelnek, mint ahogyan beszélnek. A lelassított mondókák, énekek ismételtetése segíti a helyes artikulációt, a szavak szép, pontos kiejtését. A mondókák, énekek szövegének hanglejtése, hangsúlya, ritmusa, hangerejének utánzása megérezteteti a nyelv kifejezőerejét, szépségét. Az éneklési készség fejlesztését szolgáló hangutánzó szavak éneklése segíti a magán- és mássalhangzók pontos képzését, kiejtését. A sokféle énekes játék alkalmat ad a szókincs bővítésére.

12.3.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek élvezettel játszanak énekes játékokat.
- A gyermekek gátlások nélkül tudnak egyedül énekelni.
- Élvezettel tudnak zenét hallgatni.
- Megkülönböztetik az elemi zenei fogalmakat.
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni.
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát. Ismerik a motívum hosszát.
- Szeretnek dudorászni, énekelgetni játék közben.
- Ismerik és betartják a zenei tevékenységek szokás-szabályrendszerét.
- A hangszereket rendeltetésszerűen használják.
- Az énekekhez, mondókákhoz tartozó mozgást esztétikusan, egyszerre végrehajtják.
- Képesek egymáshoz alkalmazkodni, társaikat elfogadni a játékokban.
- Ismernek és énekelnek evangélikus, egyházi gyermekdalokat.
- A gyermekek élteni tudják az egyházzenét, tudnak gyönyörködni az orgonazenében.

12. 4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

A tevékenység célja: a gyermekek élmény- és fantáziavilágának képi, szabad önkifejezése; a gyermekek tér-forma-szín képzetének gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése
- A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó, alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak biztosítása

12.4.1. A gyermeki alkotó-alakító tevékenység feltételeinek megteremtése

Az alkotó tevékenységhez méretben, minőségben megfelelő, változatos eszközök szükségesek. Az eszközök kiválasztásában a praktikum, a célszerűség és az esztétikum szem előtt tartására szükséges törekedni. A különböző méretű anyagok elhelyezéséhez tároló helyekre van szükség.

A munkaasztalt úgy alakítjuk ki, hogy max. 6-8 gyermek egyszerre kényelmesen elférjen, és közel legyenek a tároló helyek. Ebben a térben helyezhetjük el a gyermekek mini galériáját, ahova életkoruktól függően segítséggel vagy önállóan tehetik ki alkotásaikat. Ezt követően a szülők és a többi gyermek részére a folyosógalériába helyezzük ki alkotásaikat. Valamint törekszünk a gyermeki alkotások közösségi rendezvényeken való bemutatására és a tehetségek bátorítására.

Az alkotó tevékenységhez olyan légkör szükséges, amelyben a gyermekek szívesen bekapcsolódnak a munkába, s az elrontott, sikertelen lépéseiket minden lelki feszültség nélkül javítják, vagy előlről kezdik. A tevékenységhez elegendő időt biztosítunk. A gyermekek addig alkothatnak, ameddig kedvük tartja. Az eszközök biztonságos kezelését egyenként tanítjuk meg a gyermekeknek.

A különböző technikákhoz és a kézi munka egyéb fajtáihoz, a műalkotással való ismerkedéshez végig gondoljuk a feltételeket, s megteremtjük a mindennapi szabad játékban is. A gyermekek a festéshez köpenyt, kötényt használhatnak, hogy óvják a tiszta ruhájukat.

Az óvodapedagógus előtérbe helyezi a természetes anyagok, termékek felhasználását. Feladata az új megoldások keresése, a kreatív, környezettudatos gondolkodásra, fenntarthatóságra való nevelés.

12.4.2. A 3-6-7 éves korban tervezhető alkotó-alakító tevékenységek tartalmának, minőségének differenciált fejlesztése

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, szokásokkal, hagyományokkal, nemzeti szimbólumokkal, nemzeti szimbólumokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés fontos része a gyermeki személyiség fejlesztésének.

Az óvodapedagógus az óvodába kerülő gyermekeknek lehetővé teszi, hogy játszva ismerkedhessenek az anyagokkal, eszközökkel és a technikai kivitelezés módjaival. A

A gyermekek rajzában megjelenik az emberábrázolás, a környezet, a tárgyak, a cselekvések saját elképzelés alapján történő megjelenítése. A képalakító alkotás során a gyermekek többször alkotnak közös kompozíciót is.

Az óvodapedagógus egy héten egyszer tudatosan irányított mikrocsoportos, kötetlen formájú tevékenységet szervez. Az általa előkészített eszközök motiválják a gyermekeket az alkotó-alakító tevékenységre. Az egyéni segítségnyújtás érdekében egyszerre csak 6-8 gyermek vesz részt a tevékenységben. A tevékenység több napon át is folyhat. Az óvodapedagógus megteremti annak lehetőségét, hogy minden gyermek ilyen formában megalkothassa az ajánlott eszközfeltételekkel képi-plasztikai elképzelését. Az óvodai nevelésben törekedni kell a gyermeki alkotások közösségi rendezvényen való bemutatására és a tehetségek felismerésére.

- Képzőművészetben egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket.
- A gyermekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek variálása. Színhasználatukban érvényesítik kedvenc színeiket.
- Örülnek az egyéni és a közös kompozícióknak.
- Plasztikai munkáik egyéniak, részletezőek.
- Téralakításban, építésben közösen vesznek részt.
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne.
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról.
- Önállóan és csoportosan is készítenek játékokat, ajándékokat, kellékeket. Bibliai történeteket is megjelenítnek.
- Ismerik a rajzolás, festés, az ollóhasználat, az emberábrázolás kétdimenziós megjelenítését, a mintázás, kézimunka eszközeit, technikáit, használatát, gondozását.
- A kialakított szokás-szabályrendszernek megfelelően tevékenykednek.

12. 5. MINDENNAPOS MOZGÁS

A tevékenység célja a gyermekek természetes, harmonikus mozgásának, testi képességeinek (erő, állóképesség, gyorsaság) fejlesztése játékos formában, a gyermekek mozgásszükségletének kielégítése, a gyermekek esztétikus, összerendezett mozdulatainak fejlesztése, az alapvető mozgásformák elsajátítása és megszerettetése, a helyes testtartás kialakítása, a mozgás megszerettetése, sikerélményhez juttatás a mozgáshoz kapcsolódó pozitív élmények biztosításával. Válgják természetessé és kíváncsossá a rendszeres mozgás, a megfelelő mennyiségű és minőségű mozgástapasztalat és a megfelelő terhelés biztosítása. Cél továbbá az értelmi és szociális képességek fejlesztése, a percepció tapasztalatok elmélyítése, a gyermekek tájékozódásának, alkalmazkodó képességének, valamint a személyiség akarat tényezőinek fejlesztése úgy, hogy megmaradjon a gyermekek szabad mozgáskedve.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása
- A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében

12.5.1. A 3-6-7 éves korban tervezhető mozgásfejlesztő játékok összeállítása

A gyermekek nagymozgása (járás, futás, kúszás, mászás), erőnléte, állóképessége, kitartása, az egyensúly érzékelése jól fejleszthető az óvoda udvarán, ahol tér- és mozgásfejlesztő eszközök állnak a rendelkezésükre. A szabad mozgás zavartalan gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére. A mozgásos tevékenységeket, azok eszközeit mindenkor a gyermekek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez, továbbá az elérendő célokhoz tervezzük.

12.5.2. A különböző szervezeti formák megteremtése a gyermekek mozgásszükségletének differenciált kielégítése érdekében

Az óvodapedagógus a gyermekek szabad mozgását a délelőtti és a délutáni udvari játék és séta során biztosítja. A mindennapi testedzés, a mindennapos testnevelés a kocogás, a futás mindhárom korosztálynak ajánlott. A futás mennyiségét a gyermekek szabadon határozhatják meg. A futás mennyisége az életkor, cél és állóképesség figyelembevételével fokozatosan növekszik. A mindennapos irányított testmozgás részét képezik az énekekre, zenére végzett mozgásos feladatok –különösen a népi játékok és a néptánc–, melyek jól szolgálják a gyermekek mozgásszükségleteinek kielégítését.

Az irányított mozgásos játékokat mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal szervezzük meg különböző időkerettel. A heti egy alkalommal szervezett mozgásos tevékenység felépítése: 1. ráhangoló futójáték; 2. főgyakorlatra rávezető, az életkori sajátosságoknak megfelelő bemelegítő gyakorlatok; 3. játékba ágyazott főgyakorlat; 4. játék.

12.5.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban.
- Betartják a szabályokat a különböző versenyjátékok játszása során.
- Ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni.
- Tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni.
- Szeretnek futni, képesek 50-100 métert kocogni.
- Kialakul a megfelelő egyensúlyi állapot és a helyes testtartás.
- Tudnak labdát pattogtatni és vezetni helyben és járás közben.
- Célba dobhatnak egykezes felsődobással.
- Az ugrásokat talajéreskor fékezni tudják.
- Ismerik a mozgáshoz használt eszközök helyes fogásait.
- Betartják a mozgásos tevékenység szokás-szabályrendszerét.
- Segítenek a tornaszerek előkészítésében, elrakásában.
- Képesek az együttműködésre.

12. 6. A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE

A tevékenység célja, hogy megismertessük, felfedezzük, és megszerettessük a gyermekekkel Isten csodálatos, teremtett világát. „És látta Isten, hogy ez jó” (1Móz 1,18b). Fontosnak tarjuk, hogy a közvetlen és tágabb környezet felfedezése során kialakuljon a gyermekek pozitív érzelmi viszonya a természeti, az emberi, a tárgyi világ értékei iránt. Célunk, hogy a külső világ tevékeny megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemléletét kialakítsuk. Fontos, hogy a gyermekek elemi ismerete kialakuljon önmagukról és közvetlen környezetükről. Olyan magatartásformákat alakítunk ki a gyermekekben, amelyek a környezettel való harmónikus együttélést biztosítják majd a gyermekek későbbi életvitelében. Egyik legfontosabb célunk a teremtett világ megbecsülésére, megőrzésére nevelés.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető helyi környezeti értékek összeállítása környezetük felfedeztetése és megszerettetése érdekében
- Megismertetni a gyermekekkel a őket körül vevő természeti és társadalmi környezetet
- Pozitív viselkedési formák, szokások, a mértékletesség kialakítása
- Az isteni és a természeti törvényekkel harmónizáló magatartás kialakítása
- Az élet szeretetére, tiszteletére, a teremtett világ csodájának felismerésére nevelés
- A környezettudatosságra és fenntarthatóságra nevelés
- A tevékenység differenciált szervezeti formáinak megteremtése
- A gyermekek kommunikációs készségének fejlesztése a közvetlen tapasztalat és ismeretszerzés során

12.6.1. Az óvodás korú gyermekek számára érthető helyi környezeti értékek összeállítása a környezetük felfedeztetése, megszerettetése és megvédése érdekében

Egyik legfontosabb feladatunk, hogy lehetővé tegyük a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközt biztosítunk a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, az ismeretek rendszerezésére, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Elősegítjük a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában. Kiemelt feladatunk, hogy a fenntartható fejlődés érdekében nagy figyelmet helyezzünk a fenntarthatósági szemléletformálásra és a környezettudatos magatartás alakítására.

A 3-6-7 éves korú gyermekek számára érthető, valós, helyi környezeti témák összeállítása, melyet természetes helyzetben, sokféle összefüggésben megvizsgálhatnak, felfedezhetnek a külső világ tevékeny megismerése, megszerettetése, megbecsülése és kötődésük mélyítése érdekében. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy megismerjék a gyermekek a szülőföldjüket, az

Fő feladatunk a gyermekek erkölcsi-szociális érzelmeinek alakítása, a gyermekek esztétikai érzelmeinek kibontakoztatása és a gyermekek intellektuális érzelmeinek biztosítása, a gyermekek kognitív képességeinek fejlesztése. Életkoruknak megfelelő környezettudatos magatartás alakítunk ki bennük és arra neveljük őket, hogy igényesek legyenek környezetükre. Az iskolába menő csoportok gyermekei fát, cserjét ültethetnek búcsúzásuk alkalmából. Az óvodánkban megemlékezünk a természethez kapcsolódó “zöld” jeles napokról.

A gyermekek fejlesztése a közvetlen tapasztalat- és élményszerző séták, tevékenységek, munkák, programok, projektek alkalmával frontális vagy mikrocsoportos formában is történhet. Egy-egy alkalommal erdei óvodai program megszervezésére is sor kerülhet.

A tapasztalatszerzés lehetőséget ad a gyermek–óvodapedagógus személyes beszélgetéseire is. Az óvodapedagógus minden gyermekre odafigyel és a kérdésére igyekszik válaszolni. A természetben lévő tapasztalatszerzés kiválóan segíti a gyermekek szókincsének, nyelvi kifejezőképességének fejlesztését. A valós élethelyzetek természetes módon teszik lehetővé, hogy a gyermekek alkalmazzák a helyes köszönést, bemutatkozást, megszólítást, véleménynyilvánítást, a szándékuk kifejezését, mint a kérés, tudakozódás, üzenetközvetítés. A gyermekek között erősödik a tapasztalatok közzététele, a látottak folyamatos elbeszélése. Az óvodapedagógus lehetővé teszi, hogy a gyermekek értelmesen, összefüggően fejezzék ki gondolataikat, érzelmeiket, kívánságaikat, észrevételeiket.

- Tudják lakcímüket, szüleik pontos nevét, foglalkozását.
- Tudják óvodájuk nevét.
- Rácsodálkoznak, érzékelik, látják, felfedezik Isten teremő munkáját. Különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségében. Felismerik a napszakokat.
- Ismerik a háziállatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat. Ismerik környezetük növényeit és azok gondozását.
- Magukévá teszik a szelektív hulladékgyűjtés szabályait.
- Igényesek környezetük tisztaságára.
- Tisztelik, megbecsülik a természet kincseit és vigyáznak rá.
- A gyermekek ismerik a környezetükben lévő intézményeket, szolgáltatókat, üzleteket, esztétikai alkotásokat.
- Gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában. Ismerik a közlekedési eszközöket.
- A tárgyakat meg tudják számlálni legalább 10-ig, össze tudják hasonlítani mennyiség, nagyság, forma, szín szerint.

- Megkülönböztetik a jobbra – balra irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat (pl. alá, fölé, közé, stb.).
- Kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszédük. Ismerik a viselkedés alapvető szabályait.
- Ismerik az evangélikus templomot, az ottani megfelelő viselkedési szokásokat, az evangélikus köszönést.
- Kialakulóban vannak azok a magatartási formáik, szokásaik, amelyek a természeti és a társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.

12. 7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK

A tevékenység célja: a szolgálo élet alapjainak lerakása. „Embernél a munka, Istennél az áldás.” Ez a közmondás azt tanítja nekünk, hogy az ember értékeket létrehozó lény. A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása a célunk, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését. Fontosnak tartjuk a gyermekek együttműködésének, szervező képességének fejlesztését.

Az óvodapedagógus feladata:

- A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, a feltételének biztosítása
- A munkaeszközök használatának megtanítása

12.7.1. A különböző típusú munkajellegű tevékenységek tervezése, s azok feltételének biztosítása

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért, majd a közösségért végzik. Kezdetben az óvodapedagógus segítségével, később teljesen önállóan, öntevékenyen. Az óvodapedagógus mindegyik munkafajtánál mintát ad az eszközök, fogások, s azok sorrendiségének megismeréséhez. Úgy segít a gyermekeknek, hogy minél többször át tudják élni a munka örömét, a célért vállalt erőfeszítés szépségét, nehézségét. Az óvodapedagógus értékelése legyen buzdító, megerősítő, hogy a gyermekekben pozitív viszony alakuljon ki a rendszeres munkavégzéshez.

Munka jellegű területek: önkiszolgáló munka, naposi teendők, alkalmoszerű munkák, környezet rendjének megóvása, “megőrzése”, növények gondozása, komposztálás stb.

12.7.2. A munkaeszközök használatának megtanítása

Megismertetjük a gyermekekkel minden munkajellegű tevékenység bevezetésekor, hogy az eszközökkel hogyan kell bánni. Segítünk abban, hogy a munkaeszközök használatát a gyermekek megtanulhassák. Ezt nagymértékben segíthetjük azzal, ha minden munkajellegű tevékenységnek kialakítjuk a szokásrendjét.

12.7.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek szeretnek önállóan és közösen dolgozni.
- Örülnek, ha a kötelességüket teljesítik.
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek a növények gondozásában.
- Az eszközöket rendeltetésszerűen használják.
- A kialakított szabályokat betartják.
- Értékkrendjükben megalapozódik a munka iránti tisztelet, fontosságának és hasznosságának értelme.
- Szívesen vesznek részt a teremtés heti, a Földnap, fenttarthatóság heti alkalmakon.

12. 8. BIBLIAISMERET, HIT TAN, „CSENDES PECEK”

Célunk, hogy a gyermekekkel megismertessük az evangéliumok tanításait. Az óvodások megismerkedjenek bibliai történetekkel, Jézus példázataival, Jézus életével. Megtanulják az Istennek tetsző helyes életet. Fontos számunkra, hogy minden gyermekhez eljuttassuk az igei üzeneteket. „Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket, és ne tiltsátok el tőlem, mert ilyeneké az Isten országa.” (Mk 10,1) A keresztény nevelés alapköve Jézus tanítása, amelyben magához hívja a gyermekeket és megáldja őket. A gyermekeket Isten ajándékának tekintjük és a családokkal együtt közösen részt veszünk formálásukban, a bennük lévő készségek, képességek, táltumok kibontakoztatásában.

Az óvodapedagógus feladatai:

- A gyermekek vallásos nevelésének elősegítése
- Helyes erkölcsi magatartásformák kialakítása
- A mindennapokba beépített keresztény szokások gyakorlása

12.8.1. Az óvodáskorban tervezhető módszerek a kereszténynevelés elősegítésére

A gyermekek még ebben a korban kevés élettapasztalattal rendelkeznek, ezért szükségük van az iránymutatásra. A gyermekek életkori és egyéni sajátosságait figyelembe véve indirekt módszerekkel vezetjük rá óvodásainkat a helyes út választására.

12.8.2. A különböző szervezeti formák megteremtése a kereszténynevelés során

A bibliaismereti, hittan foglalkozásokon a hitoktató megmutatja a gyermekek számára a helyes erkölcsi magatartásformákat (türelem, megbocsátás, engedelmisség, felelősségvállalás, lelkiismeretesség, becsületesség, szeretet, bizalom). A bibliaismeret, hittan heti egyszeri alkalommal van jelen óvodánkban. A gyermekeket szeretettel segítjük ahhoz, hogy felfedezhessék, megismerhessék a teremtett világ kincseit, szépségét, és így közel érezhessék magukat Istenhez. Környettudatosságra neveléssel segítjük megőrizni a Földünket. Fontos számunkra, hogy a gyermek érezze, tudja, hogy felelős, a teremtett világért.

Az a gyermek, aki megismeri Isten mindent átfogó szeretetét, az bízni fog a Teremtő Istenben és önmagában is. Ezáltal nyitottabb lesz a világra, biztonságban fogja érezni magát benne.

Hetente egyszer a lelkészünk áhítatot tart a gyermekeink számára, ahol csoportosan átélhetik a közösség összetartó erejét, megismerkedhetnek az aktuális igékkel, bibliai történetekkel.

A gyermekek vallásos nevelését segítik a mindennapokba beépített “Csendes percek” elnevezésű keresztény tartalmú együttlét.

Az óvodásaink részt vesznek a különböző egyházi ünnepek alkalmából megszervezett istentiszteleteken. Több alkalommal énekkel, versmondással szolgálnak ezeken az alkalmakon. Evangélikus óvodánk ökumenikus szellemű intézmény, ezért a saját felekezeti hittan minden gyermek számára elérhető.

12.8.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A gyermekek szívesen ismételtetik a keresztyén verseket, mondókákat. Várják, igénylik a bibliai történetek hallgatását, előadását.
- Szívesen nézegetik a képes Bibliákat.
- Szívesen elbábozzák a bibliai történeteket.
- Képpé válnak a mesék és a bibliai történetek közötti megkülönböztetésre.
- Figyelmesen végig tudják hallgatni a hittanoktató, a lelkész és az óvodapedagógusok elbeszéléseit.
- Bővül szókincsük, ismereteik gazdagodnak.
- 10-15 bibliai történetet ismernek.
- Szívesen énekelnek evangélikus, keresztyén énekeket.
- Az asztali és más alkalmakhoz köthető imádságokat ismernek.
- Önállóan is megpróbálkoznak imádkozni.
- Bátran beszélgetnek erkölcsi kérdésekről

12. 9. NÉMET NEMZETISÉGI NEVELÉS

A nemzetiségi óvodai nevelés az óvodás korú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

Az óvodapedagógus feladatai:

- biztosítson nyelvi környezetet a gyermekek számára
- kapcsolatot tartson fenn, az iskolával, a helyi nemzetiségi önkormányzattal, ápolja és fejlessze a nemzetiségi életmódhoz, kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat
- a helyi kulturális programokon aktívan vegyen részt
- készítse fel a gyermeket a nemzetiséginyelv iskolai tanulására
- segítse a gyermekek nemzetiségi identitástudatának kialakulását, fejlesztését
- biztosítja, hogy a gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése mellett – figyelembe véve a gyermekek egyéni fejlettségét, nyelvismeretét – minél teljesebbé váljon a nemzetiség nyelvén folyó kommunikáció, valamint biztosítsa a rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel az utánpótláson alapuló nyelvelsajátítást
- a nemzetiségi kultúrkincsből és az anyanemzet kultúrájából (irodalom, zene, népi játék) tudatosan felépített tematika segítségével, változatos módon szervezze meg a nyelvelsajátítást.
- a kialakult nyelvi szituációk függvényében a természetes nyelvtanulási eljárásnak megfelelően rugalmasan alakítsa csoportjának heti és napirendjét

12.9.1. A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése

A nemzetiségi óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart.

A nemzetiségi óvodai nevelésben részt vevő óvodapedagógusnak beszélnie kell a nemzetiség nyelvét, ismernie kell a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait. Fontos feladatunk a kultúrkincs továbbörökítése.

A nemzetiségi nevelést megvalósító csoportban jellemzően a nemzetiség nyelvén szervezzük a gyermekek óvodai életét. Törekszünk arra, hogy a gyermekek gondozásában résztvevő felnőttek is ismerjék és használják a nemzetiség nyelvét (tájnyelvét).

A nemzetiségi csoport nevelőmunkáját kiegészíti a családdal (szülőkkel, nagyszülőkkel stb.), a nemzetiségi intézményekkel, szervezetekkel való együttműködés, különösen a gyermekek nyelvi kultúrájának fejlesztése, a hagyományápolás és a nemzetiségi identitástudat megalapozása terén.

A nemzetiségi csoport rendelkezik a nemzetiségi kultúra és nyelv ápolását segítő eszközökkel.

A csoport környezet tükrözze a nemzetiség kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit.

12.9.2. A nemzetiségi óvodai nevelés formái

A nemzetiségi csoport a tevékenységi formákat az óvodai nevelés országos alapprogramja, valamint a Nemzetiségi óvodai nevelés alapelvei szerint alakítja ki. A tartalmakhoz felhasználja

a nemzetiségi nyelvi, irodalmi, zenei, szellemi és tárgyi kultúra értékeit. Az óvodai nevelés kiterjed a nemzetiségi hagyományok, szokások továbbörökítésére és a nemzetiségi identitás megalapozására és fejlesztésére.

Intézményünk nemzetiségi nevelést folytató kétnyelvű óvodává válik a nemzetiségi csoportok beindításával. A nemzetiségi csoportok a magyar és német nyelv fejlesztését egyaránt szolgálják. E csoportok tevékenységi formáiban a két nyelv használata érvényesül. A két nyelv használatának arányát az óvodai élet kezdetén a gyermekcsoport nyelvismerete határozza meg.

12.9.3. A program tevékenységkerete

Hagyományörzés, népszokások: Ápoljuk és fejlesztjük a nemzetiségi kultúrához kötődő hagyományokat és szokásokat, ezzel elősegítve a nemzetiségi identitástudat kialakulását és fejlesztését. Az ünnepeket, jeles és kiemelt napokat, tartalomtól függően mindkét nyelven megszervezzük. Lehetőség szerint részt veszünk a gyülekezet, a nemzetiségi önkormányzat és a település által rendezett eseményeken.

12.9.4. A program tevékenységformái

Verselés, mesélés: A nemzetiségi csoportokban nemzetiségi nyelven is folyik a tevékenységi terület megvalósítása. Célunk az anyanyelvi kultúra, a szóbeli szövegértés és szövegalkotás fejlesztése, tudatosan, tervszerűen kiválasztott versek, mesék, irodalmi művek segítségével. Az irodalmi kultúra, az erkölcsi, esztétikai érzék kialakítása a bábozás, dramatizálás eszközeinek segítségével is megvalósul.

Ének, zene, népi játék, tánc: A nemzetiségi csoportokban nemzetiségi nyelven is folyik a tevékenységi terület megvalósítása. A nemzetiség kultúrájából merített forrásból; ének-, zene- és dalanyagból válogatott művek segítségével zajlik az ismeretszerzés. A táncokat, énekes játékokat a nemzetiség nyelvén és hagyományai szerint, lehetőség szerint autentikus módon, vagy tájnyelven is megismerhetik a gyermekek.

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka: A nemzetiségi csoportokban nemzetiségi nyelven is folyik a tevékenységi terület megvalósítása.

Mindennapos mozgás: A nemzetiségi csoportokban nemzetiségi nyelven is folyik a tevékenységi terület megvalósítása.

Külső világ tevékeny megismerése: A nemzetiségi csoportokban nemzetiségi nyelven is folyik a tevékenységi terület megvalósítása.

12.9.5. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A családi nevelés és az óvodai nevelés eredményeként pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a gyermekben a nemzetiség kultúrája és nyelve iránt.
- Életkorának és egyéni képességeinek megfelelően rendelkezzen olyan szókinccsel, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket tudja a nemzetiség nyelvén közvetíteni.
- Ismerjen a nemzetiség az anyanemzet (anyaország) kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat (esetenként tájnyelven is).
- Ismerkedjék meg a helyi nemzeti szokások, hagyományok és tárgyi kultúra értékeivel, tanulja meg azok tiszteletét és megbecsülését.

13. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEINK, AZ ESÉLYEGYENLŐSÉGET SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEINK ÉS A GYERMEKVÉDELMI MUNKA AZ ÓVODÁBAN

Céljaink:

- a hátrányos helyzet és a veszélyeztetettség figyelemmel kísérése, jelzése
- a gyermekek családban történő nevelésének segítése
- a programunk alapelveiben megfogalmazott keresztény értékek érvényre juttatása
- szociális hátrányok kompenzálása, egymás támogatása, tolerancia, empátia, esélyegyenlőség biztosítása, másság elfogadása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 1. § (1) bekezdése szerint a köznevelési rendszer alapvető célja és elve a gyermekek harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságaiknak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevelni. Kiemelt célja a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.

A (2) bekezdés szerint a köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat.

A (3) bekezdés szerint a nevelési-oktatási intézmények pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi. Közös feladatunk a tankötelezettség teljesítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése.

Az óvodai nevelés során pedagógiai eszközökkel kell feltárni és megszüntetni a gyermek fejlődését veszélyeztető okokat. Amennyiben ettől kellő eredmény nem várható, a gyermekjóléti szolgálat nyújthat segítséget, majd szükség esetén hatósági intézkedést kell kezdeményezni.

13. 1. ÁLTALÁNOS FELADATAINK

- elősegíteni a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába járását
- biztosítani a gyermekeket, megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-óvóintézkedésekre javaslatot tenni
- az új óvodások befogadását elősegíteni, beilleszkedésüket az adott csoportba a lehető legzökkenőmentesebbé tenni (anyás beszoktatás)
- a gyermekeket és családjukat a lehetőségekhez képest minél jobban megismerni
- a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, az okokat felismerni, és ha szükséges, ehhez szakember segítségét kérni

- ## 13. 2. AZ ÓVODAI GYERMEKVÉDELMI FELELŐS MUNKÁJA

- 65

- nyilvántartja a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekeket. Feljegyzi a nyilvántartásban a gyermekekkel, illetve a családdal kapcsolatos intézkedéseket és azok eredményeit. Ezt a feladatot a csoport óvónőivel együtt végzi.
- folyamatosan ellenőrzi a nyilvántartásba vétel, illetve a megszüntetés okait
- elősegíti az óvónők felderítő-tevékenységét. Továbbképzést tart a lehetséges eljárásokról, módszerekről, az egyes gyermekek érdekében teendő intézkedésekhez tanácsot ad.
- javaslatot tesz a különböző segélyezési formákra, segít a segélykérelmek, a környezettanulmány elkészítésében, ahol szükséges
- részt vesz a gyermekvédelmi munka intézményi ellenőrzésében, értékelésében és minőségbiztosításában – mint az igazgató szakembere.

13. 3. AZ IGAZGATÓ FELADATAI

Az igazgató felelőssége kiterjed az óvodai nevelőmunka egészséges és biztonságos feltételeinek megteremtésén túl a gyermekbalesetek megelőzésére is. A védő-óvó intézkedések részletes feladatait az óvoda szervezeti és működési szabályzata tartalmazza. Fontos, hogy a gyermekeknek megtanítsuk a különböző veszélykerülő magatartási formákat, technikákat. Ebbe a szülőket is bevonjuk.

A rendszeres fogászati vizsgálatok biztosítása az óvodában szintén a gyermeki jogok érvényesülését szolgálja.

A gyermekekkel kapcsolatos adatok védelme is a gyermekvédelemhez tartozik. Biztosítjuk ezeknek az adatoknak a titkosságát, melynek betartása és betartatása vezetői feladat. Az óvodai dolgozókat hivatali titoktartás kötelezi.

13. 4. SPECIÁLIS GYERMEKVÉDELMI FELADATOK

- a gyermekvédelmi felelős készíti el az új nyilvántartó lapokat, illetve folyamatosan vezetik a már meglévőket
- rendszeres gyermekvédelmi támogatáshoz javaslattal élhetünk az önkormányzat gyámügyi osztálya felé.
- kapcsolatban vagyunk az iskola gyermekvédelmi felelősével. Konzultálunk a gyermekvédelmi esetekről, érdeklődünk volt óvodásaink hogylétéről, fejlődéséről a Gyermekjóléti Szolgálat által megszervezett esetmegbeszéléseken
- kapcsolatban állunk a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal és a Gyámügyi Osztállyal. A családsegítő által szervezett esetmegbeszéléseken aktívan részt veszünk, konzultálunk az egyes esetekről.

13. 5. PEDAGÓGIAI FELADATOK

- a csoportos óvónők felméri a gyermekvédelem szempontjából nyilvántartandó eseteket – különös tekintettel az újonnan óvodába kerülő gyermekek körében, illetve azok körében, akik eddig nem a mi intézményünkbe jártak. A szerzett tapasztalatok alapján, illetve az óvodai évek alatt kialakuló új helyzet (válás, szülő deviáns magatartása...) alapján jeleznek a gyermekvédelmi felelősnek
- feltérképezzük a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeket, családokat az egyéni beszélgetések alapján;

pszichés és egészségi állapotát, esetleges rehabilitációs műtétjeit, kognitív funkcióit és meglévő ismereteit. Mindezek alapján a fejlesztés magában foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis (tapintásos) mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését. Az egyes fogyatékosági típusok függvényében más-más terület kap hangsúlyt.

Az óvodapedagógus feladatai:

- a nevelés-fejlesztés biztosítása a fogyatékoság típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, szakemberekkel együttműködve
- a gyermeket elfogadó környezet megteremtése
- a gyermek iránti elvárások felmérése, meghatározása

A nevelés-fejlesztés biztosítása a fogyatékoság típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező szakemberrel együttműködve történik.

A nevelés, fejlesztés alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. Annak érdekében, hogy a fejlesztést optimális körülmények között tudjuk végezni, minden esetben szükség van a fogyatékoság típusához igazodó szakember segítségére. Ehhez a személyi feltételt biztosítani kell. A sérült gyermek fejlesztése gyógypedagógiai kompetencia. A sajátos nevelési igény a szokásos nevelőmunkától eltérő, nagyobb mértékű differenciálást, speciális eljárások alkalmazását, illetve kiegészítő, fejlesztő, korrekciós és terápiás célú pedagógiai eljárások alkalmazását kívánják meg az óvodapedagógus részéről is. A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthetőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni. Egyéni fejlesztési tervet készítünk a gyógypedagógus vagy a fogyatékoság típusára kiképzett szakember segítségével. Az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyezünk.

A gyermek fogyatékoságának típusához igazodó szakember az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását
- javaslatot tesz a módszerek alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására
- segítséget nyújt a szükséges speciális segédeszközök kiválasztásában
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait
- kapcsolatot tart a szülővel a fejlesztés sikerességét szolgáló ismeretek átadásával.

A sérült gyermeket elfogadó környezet megteremtése: A sajátos nevelési igényű gyermekek közösségbe történő beilleszkedését elősegíti a többi gyermekkel együtt történő integrált nevelés. A nevelőmunka során arra törekszünk, hogy elfogadó, az eredményeket értékelő környezetet alakítsunk ki. Külön figyelmet fordítunk arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez. A gyermek iránti elvárásunkat fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke alapján alakítjuk ki. Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, fejlődése, az együtt haladás lehetősége tekinthető.

14.1.2. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdőnek nevezzük azt a gyermeket, aki a szakértői bizottság szakvéleménye alapján az életkorához viszonyítottnan jelentősen alulteljesít,

A fejlesztés menetét fejlesztési tervben rögzítjük, és a különböző szakemberekkel (logopédus, gyógypedagógus, pszichológus stb.) történő konzultációkat is itt jelöljük. A tanulási problémákkal küzdő gyermekeket két csoportba sorolhatjuk: tanulási nehézséggel küzdők (pl. lassú, motiválatlan, hosszabb betegség miatt lemaradó, családi, szociális, kulturális, nyelvi hátrányok...); tanulási zavarral küzdők (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, figyelemzavar, súlyosabb beszédhiba). A magatartászavarok miatt problémás gyermekeket szintén két csoportba sorolhatjuk: visszahúzódozó (regresszív) és depresszív viselkedésű gyermekek (pl. félénk, csendes, visszahúzódozó); ellenséges (agresszív) és inkonzekvens viselkedésű gyermekek (pl. engedetlen, kötekedő, támadó, hiperaktív).

Az ismeretszerzésükre jellemző, hogy sokat tudnak, kritikusán, függetlenül gondolkodnak, jó megfigyelők, gyorsan megjegyzik a tényeket. Motivációjukra jellemző, hogy az őket érdeklő dolgokkal elmélyülten foglalkoznak, a mechanikus feladatok untatják őket, tökéletességre törekednek, önállóak, könnyen motiválhatók. Kreativitás jellemzi őket. Véleményüket mindig kimondják, sokszor szokatlan, de okos válaszokat adnak, többféle megoldási lehetőségeket találnak. Szociális viselkedésükre jellemző, hogy nem tartanak minden áron a többséggel, egyéniségek, individualisták, kritikusak, tudnak felelősséget vállalni.

„Hátrányos helyzetű (HH) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (RGYK) jogosult gyermek, nagykorúvá vált gyermek vagy fiatal felnőtt, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll: a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettséggel

. 69

rendelkezik, alacsony foglalkoztatottságú, vagy a gyermek elégtelen lakókörnyezetben, illetve lakáskörülmények között élő gyermek vagy fiatal felnőtt.

Halmazottan hátrányos helyzetű (HHH) az, aki esetében a HH-ként meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll, továbbá a családjából kiemelt, szakellátást nyújtó intézményekben elhelyezett, nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő, tanulói, hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.”¹⁰

14.3. TARTÓS GYÓGYKEZELÉS ALATT ÁLLÓ GYERMEK

“Tartós gyógykezelés alatt álló gyermek az a gyermek, akinek egészségügyi ellátása az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 89. §-a szerinti általános járóbeteg-szakellátásban vagy az Eütv. 91. §-a szerinti általános fekvőbeteg-szakellátásban részt vevő szakorvos véleménye alapján az adott nevelési évben 36 nevelési napot várhatóan meghaladja, és emiatt az óvodai nevelésben nem tud részt venni. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek szülei kérhetik a gyermek felmentését az óvodakötelezettség alól. A kérelem a tárgyév április 15. napja után is benyújtható. A tartós gyógykezelés alatt álló gyermek nevelése-oktatása esetében a nevelési-oktatási intézményben foglalkoztatott pedagógus munkáltatója az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény írásbeli kérelmére célfeladatot állapíthat meg a pedagógus részére a nevelési-oktatási tevékenységnek az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény számára történő ellátására, ha a pedagógus a megfelelő szakképzettséggel rendelkezik és vállalja, hogy a célfeladatot az e rendeletben foglaltak szerint, az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény szakmai vezetése alatt, az egészségügyi intézmény vagy rehabilitációs intézmény alkalmazottaira vonatkozó szabályok betartásával végzi.”¹¹

¹⁰ Statisztikai Hivatal <https://www.ksh.hu/sdg/1-22-sdg-1.html> 2024.03.17.

¹¹ Tartós gyógykezelésben részesülő gyermek Raabe <https://raabe.hu/az-ovodakra-vonatkozoz-szabalyozasok-valtozasai/> 2024.03.18.

15. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda nevelőtestülete az intézmény pedagógiai programját a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése alapján 2025. június 19. napján a nevelői értekezleten, az óvoda vezetésével megbízott pedagógus előterjesztése alapján **9 igen** szavazattal, **0 nem** szavazattal és **0 tartózkodással elfogadta**. Az elfogadásról jegyzőkönyv készült.

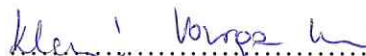
Kelt: Csömör, 2025. június 19.

Jegyzőkönyv iktatószáma: 230/2025.

Trajtlerné Erdélyi Csilla
igazgató

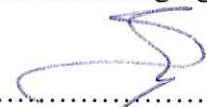

Nagy Réka
óvodapedagógus

Klemánné Varga Mária
igazgató-helyettes

A Szülői Szervezet a Pedagógiai programban leírtakat megismerte, véleményezési jogával élve 2025. augusztus 14-én a dokumentumban megfogalmazottakkal egyetértett.

Barabás-Márity Katalin
a szülői szervezet elnöke

Az igazgatótanács a Pedagógiai programban leírtakat megismerte, véleményezési jogával élve 2025. augusztus 14-én a dokumentumban megfogalmazottakkal egyetértett.

Kenedeh K. Péter
az igazgatótanács elnöke

A Csömöri Rózsakert Evangélikus Óvoda pedagógiai programja a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 32. § (1) bekezdés i) pontja alapján a **Magyarországi Evangélikus Egyház**– mint fenntartó – **jóváhagyásával válik érvényessé**.

Jóváhagyja a Magyarországi Evangélikus Egyház Nevelési és Oktatási bizottsága jegyzőkönyvi kivonattal.

23. ÉRVÉNYESSÉGI RENDELKEZÉSEK

Az óvodai nevelési program érvénybelépésének ideje:

2025. szeptember 01.

A program felülvizsgálata

Helyi óvodai programunkat ötévente vizsgáljuk felül. Törvényi változások bekövetkeztével, annak megfelelően és időpontban változtatunk.

Az óvodai nevelési program módosításának lehetséges indokai:

- ❖ A gyermekek értelmi-érzelmi fejlődésében nem hozott olyan szintű fejlődést, amit a programtól elvártunk.
- ❖ A nevelőtestület többségének véleménye alapján.
- ❖ Törvényi változások miatt.
- ❖ Fenntartóváltás esetén.

A pedagógiai programot módosítás esetén az igazgató a döntést követő 15 napon belül köteles a fenntartó felé jóváhagyás céljából előterjeszteni.

A pedagógiai program nyilvánosságra hozásának módja:

- ❖ nyílt napon a szülők az igazgatótól kapnak tájékoztatást
- ❖ az újonnan felvételt nyert gyermekek szülei az első szülői értekezleten ismerhetik meg
- ❖ az óvoda épületében az igazgatói irodában megtalálható
- ❖ az óvoda honlapján, elektronikus úton elérhető.

A döntés-előkészítő érdekegyeztető fórumok közül az óvodában működő munkaközösség javaslatára javaslatára össze kell hívni a módosítással foglalkozó nevelőtestületet.

A programmódosítás előterjesztésének helyi szabályai:

- ❖ Írásbeli előterjesztés az óvoda vezetésének.
- ❖ Írásbeli előterjesztés a nevelőtestületnek.
- ❖ A nevelőtestület elé terjesztése szóban, véleménykérés, döntés a módosítás elfogadásáról.
- ❖ A helyi nevelési programot az igazgatótanácsnak is meg kell küldeni véleményezésére.

A PEDAGÓGIAI PROGRAM JOGSZABÁLYI HÁTTERE

- Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény
- Az óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet
- 77/2025. (IV. 15.) Korm. rendelete az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelés intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról
- 401/2023. (VIII. 30.) Kormányrendelet a pedagógusok új életpályájáról szóló 2023. évi LII tv. végrehajtásáról
- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény
- A lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény
- A pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben résztvevők juttatásairól és kedvezményeiről szóló 277/1997. (XII. 22.) Kormányrendelet
- Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei, 2005. évi XI. tv. az egyház intézményeiről

FELHASZNÁLT SZAKIRODALOM

Az óvodai nevelés országos alapprogramja

Biblia, *Magyar Bibliatanács megbízásából a Református Zsinati Iroda sajtóosztálya Bp.*, 1977.

Evangélikus énekeskönyv, *Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóosztálya Bp.*, 1982.

Művelődési és Közoktatási Minisztérium, Budapest, 1996.

Nagy Jenőné: Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel. Alternatív óvodapedagógiai program, *ÓNME Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete, Szolnok, Negyedik kiadás*

Révészné Tóth Erzsébet: Menybemenetel, *Luther kiadó 2010.*

Dr. Tuba Iván: Keresztény erkölcsan, https://www.sapientia.hu/old/jegyzet/moral_2.html, 2021.01.23.